

№ 220 (20483) 2013-рэ илъэс ШЭМБЭТ ШЭКІОГЪУМ и 16

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

КУШЪХЬЭФЭЧЪЭ СПОРТЫМРЭ ЩЫІЭНЫГЪЭМРЭ

УрысыемкІэ апэрэр Мыекъуапэ къыщызэІуахыщт

Адыгэ Республикэм кушъхьэфэчъэ спортымкіэ икіэлэціыкіу-ныбжьыкіэ спорт еджапіэ идиректорэу Анатолий Лелюк къызэрэтиіуагъэу, Адыгеир кушъхьэфэчъэ спортымкіэ Урысыем игупчэ хъугъэ. Мыекъуапэ къыщызэіуахырэ велотрекым фэдэ Урысые Федерацием итэп.

Кушъхьэфэчъэ спортымкіэ Урысыем ифедерацие ипрезидентэу Игорь Макаровым зэрилъытэрэмкіэ, псынкізу зэхэпхын ыкіи уугъоижьын плъэкіыщт велотрекыр Мыекъуапэ щагъэпсыным

Урысыем кушъхьэфэчъэ спортымкіэ ифедерацие шэкіогъум и 19-м велотрек Мыекъуапэ къыщызэіуихыщт. Ащ фэгъэхьыгъэ зэхахьэм Адыгэ Республикэм ипащэхэр, Урысыем спортымкіэ иминистрэу Виталий Мутко, Олимпиадэ джэгунхэм ячемпионэу В. Семенец, дунаим ичемпионэу П. Чеварновыр, Урысыем кушъхьэфэчъэ спортымкіэ ихэшыпыкіыгъэ командэ ипащэхэр хэлэжьэнхэу загъэ-хьазыры.

фэші зэхэщэн Іофыгьохэр дэгьоу зэшіуахыгьэх. Адыгеим и Ліышъхьэу Тхьакіущынэ Асльанрэ Урысыем кушъхьэфэчъэ спортымкіэ ифедерациерэ зэ-

зэгъыныгъэу зэдашІыгъэм шІуагъэ къытыгъ.

Трекым зэнэкъокъушхохэр щыкlощтых. Урысыем ишъолъырхэм яспортсменхэм еджэпіэ-зыгъэпсэфыпіэу ар яіэщт.

Кушъхьэфэчъэ спортым тиреспубликэ зыщиушъомбгъугъ. Адыгеим щапіугъэ Стіашъу Мамыр, нэмыкіхэри Урысыем ихэшыпыкіыгъэ командэ хэтхэу хэгъэгу ыкіи дунэе зэіукіэгъухэм ахэлажьэх. Адыгэ Республикэм игъогухэм кушъхьэфэчъэ спортымкіэ хэгъэгум изэнэкъокъухэр ащызэхащэх.

ащызэхащэх. **ЕМТІЫЛЪ Нурбый.**

Сурэтым итыр: Урысыем кушъхьэфэчъэ спортымкіэ изэнэкьокъу Мыекъуапэ щэкіо; велотрекым итеплъ.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм

Гидрометеорологием ыльэныкъокlэ щынэгьончьагьэ щыlэным, тыкъэзыуцухьэрэ дунаим изытет фэгьэхьыгьэ къэбархэр цlыфхэм игьом alэкlэгьэхьэгьэнхэм атегьэпсыхьагьэу ильэсыбэ хъугьэу гуетыныгьэ фыриlэу loф зэришlэрэм, гидрометеорологиемкlэ ыкlи тыкъэзыуцухьэрэ дунаим лъыпльэгьэнымкlэ Адыгэ гупчэр зызэхащагьэр ильэс 15 зэрэхъурэм япхыгьэу Адыгэ Республикэм и Къэралыгьо Совет — Хасэм и Щытхьу тамыгьэу «Законыр. Пшъэрыльыр. Цlыфыгьэр» зыфиlорэр фагьэшьошагь Митров Александр Вячеслав ыкьом, гидрометеорологиемкlэ ыкlи тыкъэзыуцухьэрэ дунаим лъыплъэгъэнымкlэ Адыгэ гупчэм ипащэ.

Гидрометеорологием ыльэныкьокіэ щынэгьончьагьэ щыізным, тыкъэзыуцухьэрэ дунаим изытет фэгьэхьыгьэ къэбархэр ціыфхэм игьом аізкіэгьэхьэгьэнхэм атегьэпсыхьагьэу ильэсыбэ хъугьэу гуетыныгьэ фыряізу Іоф зэрашіэрэм, гидрометеорологиемкіэ ыкіи тыкъэзыуцухьэрэ дунаим льыпльэгьэнымкіэ Адыгэ гупчэр зызэхащагьэр ильэс 15 зэрэхъурэм япхыгьэу Адыгэ Республикэм и Къэралыгьо Совет — Хасэм и Щытхъу тхыль афагьэшьошагь:

Гусева Викторие Владимир ыпхъум, гидрометеорологиемк вык и тыкъэзыуцухъэрэ дунаим лъыплъэгъэнымк в Адыгэ гупчэм ипащэ игуадзэ, мы гупчэм иотдел ипащэ;

Клепикова Людмилэ Василий ыпхъум, гидрометеорологиемкіэ ыкіи тыкъэзыуцухьэрэ дунаим лъыплъэгъэнымкіэ Адыгэ гупчэм ипащэ игуадзэ.

Уасэу къафашіырэм кіуачіэ къареты 100» зыф

2013-рэ ильэсымкіэ «Урысыем итовар анахь дэгьуи 100» зыфиюрэ зэнэкъокъум икізуххэр шэкюгьум и 15-м культурэм и Унэу «Гигант» зыфиюу Мыекъуапэ дэтым щызэфахьысыжьыгъэх. Тиреспубликэ щылэжьэрэ организацие зэфэшъхьафхэм япродукцие мы чыпіэм къыщагъэлъэгъуагъ.

Стандартизациемкіэ, метрологиемкіэ ыкіи ушэтынымкіэ къэралыгьо шъолъыр Гупчэу Адыгэ Республикэм щыіэм ипащэу Матыжь Аслъан къызэри-Іуагъэмкіэ, мы къэгъэлъэгъоныр европейскэ шапхъэм и Мафэ фэгъэхьыгъэу зэхащагъ. Зэкіэмкіи 2013-рэ илъэсым «Урысыем итовар анахь дэгъуи 100» зыфиюрэ шъолъыр зэнэкъокъум тиреспубликэкіэ организацие 13 хэлэжьагъ ыкіи ахэм къагъэлъэгъогъэ продукцие зэмылізужыгъо 14-р анахь дэгъухэм ахалъытагъ, дипломхэр къафагъэшъошагъэх.

(Икізух я 2-рэ н. ит).

2014-рэ илъэсым иапэрэ мэзих гъэзеткіэтхэгъур макіо!

«Адыгэ макъэм» иныбджэгъу лъапіэхэр!

Тыгъэгъазэм и 24-м нэс фэгъэкІотэныгъэ зиlэ кІэтхэгъур кІощт. Тхьамафэм 5 къыдэкІырэ гъэзетхэу <u>52161-рэ индекс</u> зиlэм — сомэ <u>330-кІэ;</u> <u>52162-рэ индекс</u> зиlэм — сомэ <u>316-кІэ;</u>

бэрэскэшхо мафэм къыдэкlырэ гъэзетэу <u>14289-рэ индекс</u> зиlэм — соми <u>117-кlэ</u> шъуакlэтхэн шъулъэкlыщт.

Ныбджэгъу лъапіэхэр! Шъукіатх лъэпкъ гъэзетым!

(ИкІэух).

Мыщ къыкlэлъыкloy федеральнэ мэхьанэ зиlэ зэнэкъокъум иедзыгъоу лъагъэкlотагъэм организации 7 хэлэжьагъ, зэкlэмкlи ахэм продукцие зэмылlэужыгъуи 8 зэнэкъокъум къыщагъэлъэгъуагъ. Жюрим хэтхэм ахэм осэшlу къафашlыгъ, организации 3-р лауреат хъугъэх.

— Мыщ фэдэ зэнэкъокъухэм мэхьанэу яlэр къыдагъэкlырэр шэпхъэ гъэнэфагъэхэм адиштэу гъэпсыгъэныр ары, — къыlуагъ Матыжъ Аслъан. — Мы зэнэкъокъур мыгъэ я 16-у республикэм щызэхэтэщэ. Илъэс къэс Адыгеим продукцие зэмылlэужыгъоу къыщыдагъэкlыхэрэм ядэгъугъэ уигъэрэзэнэу щыт, ар организациехэм шlукlэ афэтэлъэгъу. Мы зэнэкъокъумкlэ анахъ мэхьанэ

кіуачіэ къареты зызыщагъэгъозэхэ нэуж «Луч

зиіэр лауреат ыкіи дипломант хъугъэ организациехэм «Урысыем итовар анахь дэгъуи 100» зыфиіорэ тамыгъэр къыдагъэкіыхэрэм атырагъэуцон зэралъэкіырэр ары. Организациехэм япащэхэр ащ рэгушхох ыкіи къашіырэм идэгъугъэ хагъэхъонымкіэ кіуачіэ къареты.

Нэужым АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатэу Игорь Ческидовымрэ республикэм экономикэ хэхъоныгъэм-кlэ ыкlи сатыумкlэ иминистрэ иапэрэ гуадзэу Андрей Беляковымрэ мы зэнэкъокъум хэлэжьагъэхэм къафэгушlуагъэх, тапэкlи гъэхъэгъэшlухэр ашlынхэу къафэлъэlуагъэх.

Продукциеу къэгъэлъэгъоным къыращэлІагъэхэм ядэгъугъэ

зызыщагъэгъозэхэ нэуж «Лучший опыт — для лучшей жизни» зыфиlорэ конференциер зэхащагъ. Кlэухым продукцие анахь дэгъу къыдэзыгъэкlырэ организациехэу лауреат хъугъэхэм дипломхэмрэ шlухьафтынхэмрэ аратыжыыгъэх.

Лауреатыціэр къызыфагъэшъошагъэхэу пшъэдэкіыжьэу ыхырэмкіэ гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зиіэ обществэу «Мамрыкъом», зэіухыгъэ іахьзэхэлъ обществэу «Мыекъопэ машинэші заводым» ыкій ізэпіэзыгъэпсэфыпізу «Лэгъо-Накъэм» щытхъу тамыгъэхэр афагъэшъошагъэх.

КІАРЭ Фатим.

Сурэтхэр Аркадий Кирнос тырихыгъэх.

Адыгэ Хасэм изэфэс

Адыгэ Республикэм иобщественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» изэфэхьысыжь-хэдзын зэфэс 2013-рэ илъэсым шэкІогъум и 23-м Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо филармоние щыкІощт. Сыхьатыр 11.00-м зэфэсыр аублэщт.

Адыгэ Хасэм изэфэс тегъэпсыхьагъэу сыхьатыр 10.00-м къыщегъэжьагъэу лъэпкъ Іэпэщысэхэр къагъэлъэгъощтых.

ИІофшІэн къызэтырагъэуцуагъ

Хьыкумым унашъоу ышІыгъэм диштэу, мэшІогъэкІосэныр щынэгъончъэнымкІэ шапхъэхэм адимыштэрэ культурэм и Унэу Кощхьэблэ районым итыр зэфашІыгъ. Унашъор гъэцэкІагъэ зэрэхъурэм лъэплъэ хьыкум приставхэм я Федеральнэ къулыкъу и ГъэІорышІапІзу Адыгеим щыІэм и Кощхьэблэ район отдел.

Хэукъоныгъэхэр дагъэзыжьынхэ фаеу клубым ипащэхэм пшъэрылъ афагъэуцугъ, мэфэ 90-м къыкlоці культурэм и Унэ Іоф ышіэштэп.

Апэрэ чІыпІэр къыхьыгъ

Республикэм икомандэхэм футболымкіэ язэнэкъокъоу С.Кулаковым ишіэжь фэгъэхьыгъэм иаужырэ едзыгъо шэкіогъум и 9-м Мыекъуапэ щыкіуагъ. Хьыкум приставхэм я Федеральнэ къулыкъу и Гъэіорышіапізу АР-м щыіэм ихэшыпыкіыгъэ командэу «Приставы» зыфиіорэр ащ хэлэжьагъ ыкіи апэрэ чіыпіэр къыдихыгъ. Джащ фэдэу командэм хэтыгъэ къулыкъушіэхэм ащыщхэм щытхъу тхылъхэр къафагъэшъошагъэх. Зэнэкъокъум иухъумэкіо анахъ дэгъу хъугъэ хьыкум приставзу Удыкіэко Хьазрэт, Ізгуаор къэлапчъэм анахъ дахэу дэзыдзагъэр оперативнэ дежурствэм ихэушъхьафыкіыгъэ отдел иіофышізу Джыгунэ Арсен ары.

Хьыкум приставхэм я Федеральнэ къулыкъу и Гъэюрышlaпləу Адыгеим щыlэм ипресс-къулыкъу.

УпчІэ шъуиІэмэ, къытэшъут

Псэупіэ-коммунальнэ хъызмэтым ифэіо-фашіэхэм, шхыныгъо зэфэшъхьаф-хэм ауасэ шъуегъэраза? Сыдым ар къыпкъырыкіыра ыкіи къихьащт илъэсым сыда къызхэхьощтыр? Фэтэрыбэ хъурэ унэхэм ягъэкіэжьын сыдэущтэу зэшіуахыра? Мыхэм ыкіи нэмыкі упчіэхэм агъэгумэкіырэ пстэуми джэуапхэр мы мазэм и 26-м агъотынхэ алъэкіыщт. Тигъэзет зэхищэщт зэнкіэ зэдэгущыіэгъум къекіоліэщтых уасэхэмрэ ахэм ягъэнэфэнрэ къэралыгъо шапхъэхэмкіэ зэшіохыгъэным дэлэжьэгъэнымкіэ Адыгэ Республикэм и Гъэіорышіапіэ ипащэу Хьэпэе Азэматрэ унэхэмрэ псэуалъэхэмрэ яшіын ыкіи псэупіэхэм ягъэфедэн алъыплъэгъэнымкіэ къэралыгъо инспекциехэм Адыгэ Республикэмкіз я Гъзіорышіапіз ипащэ игуадзэу, псэупіэхэмкіз Адыгэ Республикэм иинспекцие ипащэу Жакізмыкъо Саидэрэ.

Мы мазэм и 26-м сыхьатыр 3-м къыщыублагъэу сыхьатырэ ныкъорэм къыкlоц шъуиупчlэхэр телефонэу 8(8772) 52-49-44 зыфиlорэмкlэ ахэм афэжъугъэзэнхэ шъулъэкlыщт. Ушъхьагъу горэхэм апкъ къикlэу а уахътэм къытемыошъущтхэм нахьыжьэу тигъэзет мы телефон дэдэмкlэ зыкъыфагъазэмэ, яупчlэхэр ттхынхэшъ, зыфэгъэзагъэхэм анэдгъэсыжьыщт, джэуапхэр нахь кlасэу къыхэтыутыжьыщтых.

Шъукъытфытеу, джэуапынчъэу шъукъэнэщтэп.

КІалэр псаоу къэнагъ

Урысыем ошіэ-дэмышіэ Іофхэмкіэ и Министерствэ ильыхъун-къэгъэнэжьын отряд и Адыгэ подразделение мы ильэсыр къызихьагъэм къыщыублагъэу лъыхъун-къэгъэнэжьын Іофтхьэбзи 196-рэ Адыгеим икъушъ-хьэхэм ащызэрихьагъ. Аужырэ хъугъэ-шіагъэр шэ-кіогъум и 7-м агъэунэфыгъ — къушъхьэм зыщигъэпсэфызэ кіэлэ ныбжьыкіэр метри 10 зилъэгэгъэ къушъхьэ цакіэм ефэхыгъ. Инасып къыхьи, ар псаоу къэнагъ.

Мыекъопэ районым ит поселкэу Каменномостскэм пэгъунэгъу къушъхьэу «Батарея» зыфиюрэм ышыгу зыщызыгъэпсэфыштыгьэ ныбжьыкІэ купым хэтыгъэ кlалэр къушъхьэ цакlэу метри 10 зилъэгагъэм къефэхыгъ. КъэпІон хъумэ, кІалэм ынасып къыхьыгъ. Сыда пІомэ а чіыпіэм инэмыкіыбгъу метри 100 илъэгагъ. — elo Урысыем ошіэ-дэмышіэ Іофхэмкіэ и Министерствэ илъыхъункъэгъэнэженет и драго на Адыгэ подразделение иІофышІэу Игорь Романовым.

лмановым. Ащ къызэриІуагъэмкІэ, мы хъугъэ-шlагъэр къызыщыхъугъэ чlыпlэм гъогу пхырыщыгъэ зимыlэ

гьогууанэу километрищ зикlыхьагьэр къызэпачи якъулыкъушlэхэр квадрациклэхэмкlэ екlолlагьэх. А чlыпlэм псынкlэу щагьэунэфыгь кlалэм ышъхьэкуцl шъобж зэрэтещагьэр. Къэгьэнэжьын къулыкъум иlофышlэхэм апэрэ lэпыlэгъур зырагьэгьот нэуж, lэпыlэгъу псынкlэм иlофышlэхэм къяджэхи, кlалэр сымэджэщым нагьэсыгь.

Мы хъугъэ-шlагъэм Урысыем ошlэ-дэмышlэ lофхэмкlэ и Министерствэ илъыхъун-къэгъэнэжьын отряд и Адыгэ подразделение икъулыкъушіэ нэбгыри 7 хэлэжьагъ. А. Носковым къызэриіуагъэмкіэ, мыщ фэдэ тхьамыкіагъохэр къэхъухэмэ, ціыфхэм псынкізу ізпыіэгъу зэрарагъэгъотыщтым пылъых. Ащкіэ хэушъхьафыкіыгъэ техникэ 20-м ехъу яі, ащ нэмыкізу осым зэрэщызекіощтхэ техникэу, ізмэ-псымэу аізкіэлъхэр непэрэ шапхъэхэм адиштэхэу зэтегъэпсыхьагъэх.

НАРКОМАНИЕР

Ежь ишІоигъоныгъэ емылъытыгъэу...

Наркотикхэр зэрагъэзек охэрэм лъыплъэгъэнымк раснодар краимк регион гъзорыш ап ом АР-мк в и Къутамэ ипресс-къулыкъу къызэритырэмк в, наркоманхэр зыщызэрэугъоищтыгъэхэ ч в порокъзатъэ на фэгъэхыгъэ в офыр мыекъопэ къэлэ хьыкумым зэхифыгъ ык в унэр зиегъэ А.Ю. Морозовым фэгъэхьыгъэу унашъо ыш ыгъ ежь иш оигъоныгъ емылъытыгъэу психиатрическэ диспансерым ще взэнхэу.

Морозовыр зыщыпсэущтыгъэ унэм хэтыгъэ пщэрыхьап р наркоманхэм аритыгъэу, ахэм Іззэгъу уц зэфэшъхьафхэм наркотик ахаш ыкыти, агъэфедэщтыгъ. Ахэр чэзыу-чэзыоу къызэрэк ющтыр бысымым ыгъэнафэщтыгъ, зы купэу икыжьырэм ыуж

икІыжырэм ыуж пщэрыхьапІэр, хьакъу-шыкъухэр ыукъэбзыжьыхэти, ахэм ауж къикІыщтхэм зафигъэхьазырыщтыгъ. Арэущтэу ар «ІэпыІэгъу» зэрафэхъурэм фэшІ шъон пытэхэр, загъорэ аркъ е пивэ бэшэрэб, къыратыщтыгъ.

Н.Ю. Морозовым изекlyакlэ Урысые Федерацием и Уголовнэ кодекс ия 232-рэ статья иа 1-рэ laxь хэхьэ ыкlи наркотикхэр зыщагъэфедэрэ чlыпlэ (притон) ыlыгъэу мэхьушъ, ащ къыдилъытэрэ пшъэдэкlыжьыр ыхьыщт. Ау наркологическэ хьыкум экспертизэм зэригъэунэфыгъэмкlэ, мы хъулъфыгъэр ешъуакlу, ау наркоманэп ыкlи ежь ишlоигъоныгъэ емылъытыгъэу elэзэгъэн фаеу щыт.

Іофыр зэхафы зэхъум нафэ зэрэхъугъэмкІэ, А.Ю. Морозовым ятІонэрэ купым хэхьэрэ сэкъатныгъэ иІ, ышІэрэм зэрарэу къызыдихьырэр къызэрэгурымыІорэр наркоманхэм къызыфагъэфедагъ.

Наркополицейскэхэм охътэ лые тырамыгъашІэу оперативнэ Іофтхьабзэхэр зэрэзэрахьагъэхэм ишІуагъэкІэ наркоманхэм язэрэугьоипІэ зэфэшІыгъэ хъугъэ.

Адыгэ

Хэхъоныгъэхэр ешіых, ыпэкіэ лъэкіуатэ цэкІэнхэм пае къафатІупщырэ ахъщэр къытати, гъот макІэ зиІэ унагъохэм тадэІэпыІагъ. Ащ

Муниципальнэ гъэпсыкіэ зиіэ «Шэуджэн районым» иадминистрацие ипащэу Мэрэтыкъо Аслъан ипшъэрылъхэр зигъэцакІэхэрэр мэзитфым къехъугъ. А уахътэм къыкіоці июфшіэнкіэ гъэхъэгъэ гъэнэфагъэхэр ышіыгъэх, районым иэкономикэ хэхъоныгъэхэр июнхэм зэрэфэлъэкюу ыуж ит. Мы мафэхэм Шэуджэн районым тыщы Іагь, администрацием ипащэ гущы Іэгъу тыфэхъугъ, зэш Іуихын ылъэкІыгьэ Іофыгьохэм, тапэкІэ пшьэрыльэу зыфигьэуцужьыхэрэм тащигьэгъозагъ.

— Аслъан, цІыфхэм цыхьэ къыпфашіи районым ипащэу ухадзыгъ. Районым исоциальнэ-экономикэ зытет нахьышіу шіыгъэнымкіэ анахьэу сыда унаІэ зытетыр?

- Хэдзынхэм сахэлэжьэнэү мурад зысэшіым, пшъэрылъ гъэнэфагъэхэр зыфэзгъэуцужьыгъагъэх. Апэрэ мафэм къыщегъэжьагъэу ахэм язэшІохын ыуж сихьагъ.

Гъэстыныпхъэ шхъуантІэр, псыр ціыфхэм икъоу аіэкіэгьэхьэгъэнхэм фэшІ ыпэрэ илъэсхэм афэдэу Іофышхо тшІагьэ. Шэуджэн районым ит псэупІэхэм япроцент 97-мэ гъэстыныпхъэ шхъуантІэр ящэлІагъ. Ар зынэмысыгьэу къэнагьэхэр къутырищ: Хапачевыр, Кировыр, Семено-Макаренскэр. Апэрэ къутыритІум давление ин зэрыкІорэ трубэхэр аращэліагъэх. 2013-рэ илъэсыр имыкІызэ мы псэупіитіум гъэстыныпхъэ шхъуантІэр яІэнэу тыщэгугъы.

Зэшъохэрэ псыр цІыфхэм алъыгъэІэсыгъэными тынаІэ тетэгъэты, дгъэцэкІагъэри макІэп. Артезиан псыр районымкІэ процент 72-мэ яІ. Мы илъэсым Пщыжъхьаблэ псыр ещэлІэгъэныр къаухыгъ. Ащ сомэ миллион 23-рэ фэдиз пэlухьагъ. Мы уешест ејунихојшеги моспифој къыддеlагъэх къуаджэм ишlyшlэ фонд хэтхэр. Ахэр АР-м и Лышъхьэу ТхьакІущынэ Аслъан дэжь кloxи елъэlугъэх, 2013 - 2014-рэ илъэсхэм ашІынэу программэм итыгъ нахь мышІэми, ищыкІэгъэ ахъщэр зэкІэ мы илъэсым къытфатІупщыгъ.

Къыхэгъэщыгъэн фае тигъогухэм язытет непэрэ мафэм уигъэрэзэнэу зэрэщытыр. ЗэкІэми асфальт атемылъми, мыжъо гъогу зэмыкІуалІэрэ зыпари тиІэп. Псыр, гъэстыныпхъэ шхъуантІэр зыщыращэгъэ чІыпІэхэм гъогухэр зэрифэшъуашэу ащызэтырагъэпсыхьажьых. Чэщырэ ахэр къызэрэнэфынхэ фаер тщыгъупшэрэп, тынаІэ тет.

— КІэлэцІыкІу Іыгъыпіэхэм якіоліэнэу щыт сабыйхэу чэзыум хэтхэр нахь макіэ шіыгъэным фэші сыд фэдэ Іофыгъуа зэшіошъухыхэрэр?

зэримыкъухэрэр анахь гумэкІыгъо шъхьаІэу районым илъхэм ащыщ. Ащ идэгъэзыжьын ыуж тит. БэмышІэу Хьакурынэхьаблэ зы кІэлэцІыкІу ІыгъыпІэ къыщызэІутхыгъ. Непэ кІэлэціыкіу 75-рэ фэдиз ащ щаіыгъ. Джащ фэдэу Заревэ къоджэ псэупІэм мыщ фэдэ учреждение зэрэдэмытым къыхэкlыкlэ. гурыт еджапІэм купхэр къыщызэІуахыгъэхэу сабыйхэр ма-

 КІэлэціыкіу іыгъыпіэхэр хьащт. Ащ елъытыгъэу сметэхэр зэхэдгъэуцуагъэх, республикэм ипащэхэр къыддэІэпыІэнхэу тыщэгугъы. Непэрэ мафэр пштэмэ, клуб заул ныІэп изытет узыгъэразэрэр. Арэу щытми, зэкІэми Іоф ашІэ.

Сымэджэщым гъэцэкІэжьынхэр рашІылІагьэх, ащ итеплъи, ыкіоціи, щагури шапхъэхэм адиштэу агъэцэкІэжьыгъэх. Іэзэгъу уцхэри, Іэмэ-псымэхэри икъу фэдизэу яІэх. Ау гумэкІыгьоу

Шэуджэн районым ит псэупІэхэм япроцент 97-мэ гъэстыныпхъэ шхъуантІэр ящэлІагь.

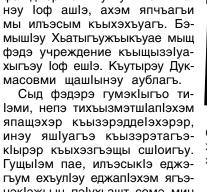
кІох. ТапэкІэ нэбгыри 100 фэдиз зычіэфэщт кіэлэціыкіу ІыгъыпІэ мыщ щытшІын тимурад. Гъэмафэрэ Іоф зышіэщтыгъэ кІэлэцІыкІу ІыгъыпІэу Дукмасовэ къоджэ псэупіэм дэтыгъэм гъэцэкІэжьынхэр етшІылІэнхэу едгъэжьэгъагъ, ау ащ ахъщэу пэlухьащтыр зэрэтІэкІэмыльым къыхэкІыкІэ зэпыдгъэугъ. А Іофыгъори зэшІохыгьэным фэшІ проектхэр ятэгъэшіых. Ыпшъэкіэ зигугъу къэтшІыгъэ кІэлэцІыкІу ІыгъыпІэр къызызэlутхыкІэ, сабый 50 фэдизмэ чіыпіэ ащ щагъотыщт. АщкІэ АР-м и ЛІышъхьи, министрэхэм я Кабинети ІэпыІэгъу къытфэхъунхэу тагъэгугъэ. А кІэлэцІыкІу ІыгъыпІитІур къызызэlутхыкlэ, зитхылъхэр къычІэзылъхьагъэхэу чэзыум хэтхэм зэкlэми чlыпlэхэр ядгъэгъотыщтых.

— Гурыт еджапіэхэр, клубхэр, сымэджэщыр пштэмэ, ахэм язытет сыд фэда?

 Еджапіэхэмкіэ гумэкіыгьо зыпари тиІэп. ЗэкІэми гъэстыныпхъэ шхъуантІэр ятщэлІагъ, унашъхьэхэр дгъэцэкІэжьыгъэх, шъхьаныгъупчъэхэр цІыкІу-цІыкlузэ зэблэтэхъух. «Гъэсэныгъэм исистемэ гъэкІэжьыгъэныр» зыфиlорэ программэм ишІvагъэкІэ федеральнэ ахъщэу къытфатІупщыгъэр къызфэдгъэфеди, псыунэ фабэхэр еджапіэхэм афэтшіыгъэх.

Клубхэм язытет пштэмэ, ащкІэ гумэкІыгъоу тиІэр бэ. Ахэм игъэкІотыгъэ гъэцэкІэжьынхэр ящыкіагъэх, ахъщэшхо апэіущытыр врачхэм япчъагъэ зэримыкъурэр ары. Специалист ныбжьык Іэхэр мыщ къызэретщэліэщтым тыпыль, ахэм унэхэр афэтщэфынхэу тыхьазыр. Сымэджэщым нэмыкІзу районым ит фельдшер-мамыку пунктхэми чанэу Іоф ашІэ, ахэм япчъагъи мы илъэсым къыхэхъуагъ. БэмышІэу Хьатыгъужъыкъуае мыщ фэдэ учреждение къыщызэlуахыгъэу Іоф ешІэ. Къутырэу Дук-

Іэми, непэ тихъызмэтшІапІэхэм япащэхэр къызэрэдде эхэрэр, инэу яшІуагъэ къызэрэтагъэкІырэр къыхэзгъэщы сшІоигъу. ГущыІэм пае, илъэсыкІэ еджэгъум ехъулізу еджапізхэм ягъзцэкІэжьын пэІухьащт сомэ мин 800 фэдизыр предпринимательхэм къызэхалъхьи, къытатыгъ. Ащ нэмыкІ гумэкІыгъохэ--оішк еімехнестыського и пофай. Джащ фэдэу АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэу Къэгъэзэжь Мурат, Аулъэ Вячеслав, Владимир Нарожнэм япшъэрылъхэр агъэ-

гъэшхо къытагъэкіы. Ащкіэ ахэм тициехэмкіэ мыхъопсагьоу зэрэ-«тхьашъуегъэпсэу» ясІонэу сы-

нэмыкІэу, сабыйхэр зыщыджэгуштхэ чІыпІэхэр Джыракъые, Хьатыгъужъыкъуае, Дукмасовым ыкІи Зарям адэтшІыхьагьэх. Тэри амалэу тиІэмкІэ цІыфхэм ІэпыІэгъу тафэхъу, тибюджет ахъщэ щыщэу сомэ мин 330-р материальнэ ІэпыІэгъукІэ дгъэ-— Районыр республимэкъумэщ лъэныкъор ары. ЫпэкІэ гъэхъэгъэ-

кэм нахь зэрэщаш Іэрэр шіухэр зэрэшъушіыщтыгъэхэр тэшІэ, мы илъэсыр сыд фэдагъа?

Мы аужрэ илъэсхэм районым лэжьыгъэу къыхьыжьыгъэм ибагъэкІи, ащ идэгъугъэкІи текІоныгъэ е хагъэунэфыкІырэ чІыпІэхэр республикэмкІэ къыдехы. СыдигъокІи Шэуджэн районыр анахь пэрытхэм ашышыгь. мэкъумэщ хъызмэтым лъэшэу тицІыфхэр пылъых. Мыгъэрэ бжыхьэ ом изытет гумэкІыгьохэр къызыдихьыгъэхэми, ощх зэпымыухэм губгьо Іофхэр агьэгужъуагъэми, мэфэ ошІухэр къызежьэхэм, тичІыгулэжьхэм чанэу Іоф ашІагь. Тыгьэгьазэри, натрыфыри, пынджыри, соери Іуахыжьыгъах пІоми хъущт. Пхъэныри ыкІэм фэкІо. ЧІыгъэшІухэм язэгъэгъотын джы ахэр ыуж итых. Чыгу гектар мини 7-м ехъу бэджэндэу яттыгьэу алэжьы. Районым чІыгу зэхэкІыхьагъэ, амылэжьырэ зэримылъыщтым тынаІэ тет. Непэ унагьохэм былымэу аІыгьым къызэрэщык агъэм ыпкъ къикіыкіэ гъэхъупіэхэр тэжъожьых. Ар зыкlатшlэрэр цlыфхэм къагурыІорэп, ау непэ былыми щымыгъэхъоу, чІыгури умылэжьымэ, ар зэхэкlыхьащт, хьэкlэкъокІэ тІысыпІэ хъущт. Былымхъуным ыуж зихьажьхэкІэ, чІыгухэми ахэдгьэхьожьыщт. Джащ фэс Нуралый, Аульэ Вячеслав,

хэхъоныгъэхэр езыгъэшІыщт предприятиехэр щытшІын тлъэкІырэп. Арэу щытми, фермер хъызмэтшІапІэхэр къызэІутэхых. Былымхэр зыщаІыгыыщтхэ хъызмэтшІэпІитІу мэлажьэ, чъыгхатэхэр агъэпсынхэу фаехэу инвесторхэр къэкІуагьэх, ахэм чІыгу Іахьэу яттыщтхэр тэгъэнафэх, бюджетым хэхъоныгъэ ышІынымкІэ мыщ ишІогъэшхо къызэрэкІоштым щэч хэлъэп.

Экономикэ къиныгъохэм апкъ къикІыкІэ тирайон ит предприятиехэм ащыщхэр чІыпІэ къин ифагъэхэми, хэкІыпІэхэр къагъотых, бюджетым хьакъулахьхэр дэгьоу къырагъахьэх. ЗэгурыІоныгъэ тазыфагу илъэу Іоф зэдэтэшІэ.

— НыбжьыкІэхэр къуаджэхэм адэсыжьынхэу зэрэфэмыехэр шъэфэп. Ахэр зеджэхэрэ, сэнэхьат гъэнэфагъэ зызэрагъэгъотырэ нэүж ядэжь къагъэзэжьыным фэші сыд фэдэ юфыгъуа зэшюшъухыхэрэр?

— Ары, непэ къуаджэм фаеу къыданэрэр макіэ. Іофшіапіэ ахэм зэрямы эр ушъхьагъу шъхьа ву щыт, ащк в вофыгьо гьэнэфагьэхэр зэшІотэхых. Джащ фэдэу программэ зэфэшъхьафхэм тахэлажьэ. ГущыІэм пае, мы илъэсым ныбжьыкІэ унэгьуи 6-мэ унэ къызэращэфыщт ахъщэ къафатІупщыгъ. КъэкІорэ илъэсым унэгъуи 4-мэ къаратынэу щыт. Специалист ныбжьыкІитІуи мыщ фэдэ программэхэм ахэфагъэх.

Тиныбжык Іэхэр гьогум темытхэу, спортым пыщагьэ хъунхэм фэшІ къуаджэ пэпчъ пІоми хъунэу спортзалхэр, спортплощадкэхэр къащызэјутхыгъэх. Мыгъэ Хьакурынэхьэблэ еджапіэм иинагьэкіэ республикэмкіэ ятІонэрэ чІыпІэ щиубытэу футбол ешІапІэ щыдгъэпсыгъ, ар шІэхэу къызэІутхыщт. Ащ пэІухьащт мылъкумкІэ ІэпыІэгъу къытфэхъугъэх районым щыщхэу Мэрэтыкъо Шыхьамбый, Зэ-

Мы илъэсым ныбжьыкІэ унэгъуи 6-мэ унэ къызэращэфыщт ахъщэ къафатІупщыгъ.

фэдэу чІыгу Іахь къызытефэхэу зэрамытыжьыгъэхэми яюф зэхэтэфы.

- Аслъан, инвесторхэр районым къещэлІэгъэнхэм фэші сыда шъушІэрэр?

— Шэуджэн районыр инвесщытым къыхэкІыкІэ, экономикэм

мыкізу зишіуагьэ къытэзыгьэкІыгъэр макІэп. - Мы илъэсыр икІын-

Сапый Вячеслав. Ахэм анэ-

кІэ къэнагъэр макІэ. Шэуджэн районымкІэ ар сыд фэдагъа?

— Шъыпкъэу пощтмэ, мы илъэсыр тирайонкІэ псынкІагьэп. Бюджетыр тштэ зэхъум, цІыфхэм лэжьапкІэ зэряттыщтыр мэзэ 11-кІэ ыкІи коммунальнэ фэюфашізхэр мэзихкіз ащ къыдыхэлъытэгъагъ ныІэп. Арэу щытми, хэкІыпІэхэр къэтэгъотых, республикэми лэжьапкІэм итынкіи, ащ хэгъэхъогъэнымкіи ишІуагъэ къытигъэкІыгъ. АщкІэ ТхьакІущынэ Аслъани, КъумпІыл Мурати, Долэ Долэтбыйи тигумэкІыгъохэр зэхашІэх, Іэпы-Іэгъу къытфэхъух.

Тызэкъотэу, тызэдеІэжьызэ гумэкІыгьохэм ядэгьэзыжьын ыуж титыщт, типшъэрылъхэр дгъэцэкІэщтых.

ПІАТІЫКЪО Анет.

Сурэтхэр Іэшъынэ Аслъан тырихыгъэх.

Тызхэт илъэсым ичъэпыогъу мазэ ыкіэхэм адэжь Краснодар псыіыгъыпіэр ашіы зэхъум къагъэкощыгъэ къуаджэу Лахъщыкъуае и Мафэ апэрэу хагъэунэфыкіыгъ. Ащ фэгъэхьыгъэ зэхэхьэшхоу ціыф бэ дэдэ къызэкіоліэгъагъэр зыщырекіокіыгъэр чылэр зыдэщысыгъэ чіыпізу, джы хы Шіуціэ іушъом екіурэ федеральнэ гъогушхоу «М-4 Дон» зыфиюрэм дэжькіэ Лахъщыкъуае исаугъэтэу 2009-рэ илъэсым агъэуцугъэм дэжь.

Лахъщыкъуае щыщхэу Адыгэкъалэ къагъэкощыгъэхэм язакъоп мыщ къекІолІэгъагъэхэр. Чылэм щыщхэу тыдэрэ чІыпІэ щыпсэухэрэри якъоджэ гупсэ имэфэкІ зэхахьэ хэлэжьагъэх. Зэхахьэр зезыщэгъэ Лахъщыкъуае ипшъэшъэ пlугъэу, Адыгэ Республикэм культурэмкІэ изаслуженнэ ІофышІэу НапцІэкъо Марыет къызэриІуагъэу, хьакІэхэр бэ дэдэ хъущтыгьэх. Чылэр зыхахьэщтыгъэ Теуцожь районым иадминистрацие ипащэу Хьачмамыкъо Азэмат купышхо игъусэу къафэкІуагъ. Тэхъутэмыкъое районми, Краснодари, Мыекъуапи, гъунэгъу къуаджэхэми, псыубытыпІэр ашІы зэхъум къагъэкощыгъэ чылагъохэм ялІыкІохэри Іофтхьабзэм хэлэжьагьэх. Лахъщыкъуае имэфэкІ фэгьэхьыгьэ зэхахьэр псэлъэ кІэкІыкІэ къызэІуихыгъ ащ икІэлэ пІугьэу, Адыгэкъалэ имэрэу Хьатэгъу Налбый. Апэ ячІыпІэгъухэм, хьакІэу къафэкІуагьэхэм шІуфэс сэлам фабэ къарихыгъ, ямэфэкІ хэлэжьэнхэу къызэрахэхьагъэхэр зэрягопэшхор къыІуагъ. Псауныгъэ пытэ яІэнэу, шІоу щыІэр къадэхъунэу къафэлъэlуагъ.

— Дунаим къэлэ, чылэгъо иныбэрэ дэхабэрэ тет, — лъигъэкlотагъ ащ ипсалъэ, — ау зынахь дахэрэ лъапlэрэ щымыlэр, зыфэдэ къэмыхъугъэр, ущэlэфэ пщымыгъупшэрэр укъызщыхъугъэу, узщапlугъэ чlыпlэр ары. Ар зыпэпшlын щыlэп, ащ тыдэ ущыlэми, сыд уитхъагъоми, укъекlолlэжьы пшlоигъу. Укъызэрыхъухьэгъэ чlыпlэр зыфэбгъэдэни, зэрэпхъожьыни щыlэп.

Ау тэ а чыпіэ льапіэр ильэс 44-кІэ узэкІэІэбэжьымэ тфэмыхъоу тхъожьынэу хъугъагъэ — ІэрышІыхыр ашІы зэхъум, тикъоджэ гупсэу Лахъщыкъуае щыпсэухэрэмкІэ тыкъагьэкощи, Адыгэкъалэ тыкъагъэкІожьыгъагъ. Тэ тизакъоп, мыщ щыпсэухэрэр зэкІэ адрэ хычІэгъ хъугъэ чылагъохэм къадагъэкІыжьыгьэгьэ закІэх. ЗэкІэми тызэфэд, зы тхьамыкІэгьо гьогу тызэрыкІуагьэр. Дэгьоу тызэгурэІо, тызэдэпсэу, тызэдэлажьэ. Адыгэкъалэу зэдытиунэр нахь дахэ, бай, кІэракІэ зэрэтшыщтым тіэ зэкіэдзагьэу тызэдыфэлажьэ.

Ауми тэри, къыткlэхъухьэ-хэрэми тлъапсэ, къытэрыкlyа-

гъанэу зэрэфэбанэхэрэр ары. Ащ ыуж гущы!эр зыфагъэшъошэгъэ егъэджэн-п!уныгъэ Іофш!эным иветеранэу К!эныбэ Шыхьам Лахъщыкъуае тарихъ гъогоу къык!угъэм, чылэр зыфэдагъэм к!эк!эу къатегущы!агъ.

1717-рэ илъэсхэм Лахъщыкъуае Псыфабэ иlэгьо-блэгъухэм адэжь щысыгъ. Ащ щамыгъэрэхьаты зэхъум къуаджэр къыlукlи, чlыпlэ зэфэшъхьафхэм ащыпсэугъ. Джы саугъэтыр зыщагьэуцугъэм къызытlысыгъагъэхэр 1859-рэ илъэсыр ары. А лъэхъаным унэгъуи 112-рэ къуаджэр хъущтыгъэ, нэбгырэ 728-рэ дэсыгъ.

гьэр тщыгъупшэнэу щытэп. Джары тэри, адрэ къагъэкощыгъэ чылагъохэм афэдэу, тикъоджэ пъапізу Лахъщыкъуае 2009-рэ илъэсым мы саугъэтэу тызкіэпъэр. Ар шіэжь тиіэным фэші мэхьанэшхо зиіз Іофыгъу. Тикъуаджэ ижъыкіз шэн-хэбзэ гъэнэфагъэхэр дэлъызэ къырыкіуагъ, тинахьыжъхэм, СССР къэралыгъошхощтыгъэм сыд фэдэ хэбзэ Іоф къыщырахьыжьагъэми, чанэу хэлажьэхэзэ, Лахъщыкъуае ищытхъу арагъа-

Ау а чыпіэми Лахъщыкъуае щагъэрэхьатыгъэп. Ащ илъэси 110-рэ щысыгъэу, хэхъоныгъэшіухэр ышіыхэу, зиушъомбгъоу

ригъэжьагъэу Краснодар псыlыгъыпlэр ашlынэу аубли, 1969-рэ илъэсым къоджэдэсхэр Адыгэкъалэ къагъэкощыжьыгъэх. А уахътэм унэгъо 370-у чылэм дэсыгъэм щыщэу 360-мэ зы чlыпlэ зыкъагъэзагъэу Адыгэкъалэ щэпсэух. Унэгъо зыбгъупшlымэ нэмыкl чlыпlэхэр псэупlэкlэ къыхахыгъэх.

Лахъщыкъуаехэр къэралыгъом сыд фэдэрэ Іоф къыщырахьыжьагьэми апэ итхэм ащыщых. Заор къызежьэм апэ пыим пэуцужьыгъэхэм ахэтыгъэх. Нэмыц техакІохэм язэхэкъутэн. ТекІоныгъэм икъылэхын яІахьышІу хашІыхьагъ апэрэ бзыльфыгьэ летчикэу Бэгьужъэкъо Лелэ, партизан отрядым ипэщагьэу Кущымзэкъо Айтэч, Хъут Рэщыдэ, Ерэджыбэкъо ХьакІэмызэ, НапцІэкьо Хьазрэт, Напціэкъо Ахьмэд, Шэуджэн Зэчэрые, заом илъэхъан партизан отрядым хэтыгъэу, нэужым Шевченкэм дэтыгъэ МТС-м ипэщагъэу НапцІэкъо Долэтчэрые... Aхэри. нэмыкIхэри бгъэхэлъхьэ лъапІэхэр ахэлъэу заом къызекІыжьхэм, пый мэхъаджэм зэщигъэкъогъэ мэкъумэш хъызмэтыр зыпкъ изыгъэуцожьхэрэм якІэщэкІуагъэх. Лахъщыкъуае икІэлэ пІугъи 109-рэ апсэ емыблэжьэу заохэзэ ащ щыфэхыгъэх.

Непэ ахэм яльагьо льызыгьэкІотэрэ, Лахьщыкьуае ищытхъу языгъэlорэ цІыф шІэгъуабэ къытхэт, къыддэлажьэ: Адыгэкъалэ имэрэу Хьатэгъу Налбый, илъэс 38-рэ хъугъэу Теуцожь районым гъэсэныгъэмкІэ иотдел ипащэу Ерэджыбэкъо Адам, илъэс 20-рэ къалэм гъэсэныгъэмкІэ иотдел ипэщагъэу КІэныбэ Шыхьам, бизнесмен бэлахьэу ЛіыІэпІэ Ибрахьим, республикэ гъэзетэу «Адыгэ макъэм» иобозревателэу ЖакІэмыкъо (ТІэшъу) Аминэт, совхозэу «Путь Ильичам» ипэщагъэу Напціэкъо Шумаф, сурэттехэу Шэуджэн Зар, СССР-м спортымкІэ имастерэу Хьатэгъу Адам.

Бащэмэ аціэ къетэюми, джыри къыхэдгъэхъон. Напціэкъо зэшхэу Бадур, Руслъан, Аслъан. Тренерэу Ешыгоо Сэфэрбый, УФ-м имэз хъызмэт изаслуженнэ юфышіэу Хьатикъое Мэджыд, къэлэ сымэджэщым ипащэ игуадзэу Теуцожь (Хъут) Мэлайчэт, Абидэ Хьис, Пщыщэкъо Руслъан, Кущымзэкъо Адам... Ціыф бэ дэд акъылышюхэу, зэхэщэкю бэлахьхэу, адыгагъэр ягунэсэу тикъуаджэ къыдэкіыгъэр.

Зэхахьэм къызэрэщаlуагьэмкlэ, къадэхъурэри макlэп. Саугьэтэу 2009-рэ ильэсым агъэуцугьагьэр Лахъщыкъуае зыдэщысыгьэ чlыпlэм тет. Ячlыгужъщызэlокlэх, щызэдэгущыlэх. Ныбжьыкlэхэу къэзыщэхэрэр апэ мыщ къекlуалlэх, ятэжъянэжъхэр зыдэщысыгьэхэр нысакlэм рагъэлъэгъу.

Лахъщыкъуае и Мафэ фэгъэхьыгъэ зэхахьэм къыщыгущы преджыбэкъо Аслъан, Напціэкъо Айщэт, Хьэкомэ Инвер, врачэу Теуцожь Мэлайчэт, Теуцожь районым иветеранхэм я Совет итхьаматэу Нэмыт преджьо Юрэ, Пчыхьалыкъуаек районым кыльары Хьанэхъу Къадырбэч, Псэкъупсэ иефэндэу Мамый Долэтбый, нэмык кура преджа предж

Хьэлъэкъуае илыкlохэу Лыхэсэ Зулэрэ яефэндэу Шумэн Зауррэ чъыгэе чъыг цlыкlуищ къыздащи, Лахъщыкъуае исаугъэт зыдэт щагум дагъэтlысхьагъ.

Нэужым зэкlэхэри Іэнэ шыгьэхэм арагьэблэгьагьэх, ахьэкlагьэх. Ащ щызэдаштагь Лахьщыкъуае и Мафэ илъэс къэс Іоныгьо мазэм иаужырэ шэмбэт агьэмэфэкlызэ ашІынэу.

НЭХЭЕ Рэмэзан.

Правительствэм игъоу ылъытагъ

УФ-м и Правительствэ пенсиехэм ягьэпсынкіэ шэпхъакізу (формулакізу) агьэхьазырыгъэм фэгъэхьыгъэ хэбзэгъэуцугъэм ипроект хаплъи, дыригъэштагъ.

УФ-м Іофшіэнымкіэ ыкіи социальнэ хэхъоныгъэмкІэ иминистрэ къызэриІуагъэмкІэ, пенсиехэмкІэ страхованиер джы баллхэмкІэ агъэпсыщт. ЦІыфым илэжьапкіэ, Іофшіэгъэ илъэс пчъагъэу иІэм ыкІи пенсием ныбжьэу зыщыкІорэм къапкъырыкІыхэзэ а баллхэр къалъытэщтых. Лэжьапкіэр нахь ин ыкіи ащ къыхахэу фондым агъакІорэр нахьыбэ къэс баллхэри нахьыбэ хъущтых. ГущыІэм пае, илъэсым анахь балл инэу икъун ылъэкlыщтыр 10. Ар мазэм цІыфым лэжьапкі эу къыратырэр сомэ мин 45-м къыщымыкіэмэ ары. Илъэсхэм баллхэр зэlуагъэкlэнхэшъ, пенсием цІыфыр зыкіокіэ коэффициентхэр къыздырагъа і эхэзэ къапъытэшт.

ШъэпхъакІэм къызэрэ-

дилъытэрэмкІэ, пенсием зыщыкіощтхэ ныбжьыр хъулъфыгъэхэмкІи бзылъфыгъэхэмкІи зытетыгъэм тетэу къэнэжьыщт, ау цІыфыр нахь кlасэу пенсием кІоным фэзыгъэчэфынхэр къыхэхьащтых. Нахь кlасэу пенсием кlомэ, лыеу Іоф зэришІэгъэ ильэс пэпчъ страхованиемкІэ Іахьымрэ гъэнэфагъэу къатырэ пенсиемрэ ахэхьощт. ШэпхъакІэхэм атетэу пенсиер зыфагъэуцущтхэр 2015-рэ илъэсым ищылэ мазэ къыщыублагъэу Іофшіэныр езыгъэжьэщтхэр ары. Непэ пенсием щыІэхэм ахэр анэсыщтхэп.

Хэбзэгъэуцугъэм ипроект УФ-м и Къэралыгъо Думэ мы мазэм иІэщт зэхэсыгъом щыхэплъэнхэу ары зэрежэхэрэр, ащ щытегущыІэхэмэ, джыри зэхъокІыныгъэхэр фэхъунхэ ылъэкіыщт.

Шъхьадж зыфаер къыхихыгъ

Федеральнэ фэгъэкІотэныгъэхэр зиІэхэм афэгъэцэкІэгьэн фэе социальнэ фэю-фашІэу хэбзэгьэуцугьэм къыдыхэлъытагъэхэм ащыщэу ежьхэр зыфаехэр къыхахын альэкlынэу ильэс кьэс кьэралыгьом амал кьареты. Чъэпыогъум и 1-м нэс фэю-фашюхэр арымэ, хьауми ащ ычіыпіэкіэ ахъщэ къыфэкіонэу фэещтмэ теубытагъэ ашіын фаеу щыт. Ащ фэдэ фэгъэкютэныгьэхэр иІэхэу тиреспубликэ нэбгырэ 44854-рэ ис.

Мы илъэсым пстэумкІи нэбгырэ 2730-мэ льэІу тхыльхэр къатыгъэх. Ахэм ащыщэу нэбгырэ 1927-мэ социальнэ фэlофашІэхэм афэмыехэу къатхыгь, 803-мэ зэкІэ пакетыр къызэкІамыгъэкІожьэу, яшІоигъоныгъэхэр къыхагъэщыгъэх. Джы зэрэхъугъэмкіэ, фэгъэкіотэны-

гъэхэр зиІэ нэбгырэ 35345-мэ (ар процент 78-м ехъу) «социальнэ пакетым» зэрэфэмыехэр къыдыхэлъытагъэу мазэ къэс атефэрэ ахъщэ Іахьыр къафэкІощт, 9509-мэ ащ фэдэ фэІо-фашІэхэр къыхахыгъэх.

Мы илъэсэу икІырэм имэлылъфэгъу мазэ къыщыублагъэу

циальнэ пакетым) ауасэ сомэ 839-м ехъугъ. Ащ щыщэу сомэ 646-р Іэзэгъу уцхэм, 100,05-р ІэзэпІэ-гъэпсэфыпІэхэм, сомэ 92,89-р транспортым епхыгъэ фэ-оlефашахом апэюхьэ. Ащ фэдэ къэралыгьо социальнэ Іэпыlэгъу зыгъотын зылъэкlыщтхэр Хэгъэгу зэошхом ыкІи нэмыкІ зэо-зэпэуцужьхэм ахэлэжьагъэхэр, яветеранхэр, сэкъатныгъэ зиlэхэр, Ленинград къызадзыхьэгьэ уахътэм къызэрэхиубытагьэр къэзыушыхьатырэ бгъэхалъхьэр къызэратыгъэхэр, радиацием епхыгъэ хъугъэ-шІагъэхэм, ядернэ ушэтынхэм къахиубытагъэхэр, нэмыкіхэр.

социальнэ фэlо-фашІэхэм (со-

Нэбгырэ 12385-рэ...

Пенсиехэм ягъэпсын къэралыгъом и ахь къызэрэхилъхьащтым фэгъэхьыгъэ программэм хэлажьэмэ зышюигъохэм яльэну тхыльхэм яштэн чъэпыогъум и 1-м аухыгъ.

Илъэситфэу ар зэрэкІуагъэм къыкіоці пстэумкіи Адыгеим щыпсэурэ нэбгырэ 12385-рэ къыхэхьагь. Ахэм ащыщэу 3347-мэ льэІу тхыльхэр кьызатыгьэхэр мы илъэсыр ары.

Программэм къыхэлажьэхэрэм пенсиер зыщызэрэугьоирэм

рагъэхьан фаеу щыт ахъщэр мы илъэсыр имыкlызэ атlупщын зэрэфаер джыри зэ агу къэтэгъэкІыжьы. Сомэ мини 2-м нахь макІэу ибгъахьэмэ, ар пенсиер зыщызэрэугъоирэм кІощт, ау къэралыгъом ежь

мин 12-м нахьыбэ хэплъхьагъэми, къэралыгъом 12-м нахьыбэ къыхилъхьащтэп.

Адыгеим щыпсэухэу мы программем хэлажьэхэрэм пстэумкІи сомэ 80800-рэ къыхальхьэгъах. Ащ щыщэу сомэ 21185,7-р пенсиехэмкІэ ясчетхэм арыхьагь. 2009 — 2012рэ илъэсхэм зытІупщыгъэхэм яахъщэ къэралыгъом иlахь къыхилъхьагъ, мы илъэсым изыгъэхьагъэхэм къихьащт илъэсыр ары къызахэлэжьэщтыр.

УФ-м Пенсиехэмкіэ ифонд Адыгэ Республикэмкіэ иlaxь къыхилъхьащтэп, сомэ *и Къутамэ ипресс-къулыкъу*

ШІу зышІэрэм шІу фыщылъ

Адыгэ Республикэм ащ фэдизэу цІыфыбэ исэп, ау шіушіагьэ зыгольэу, щытхъуціэр зыфаусыгъэр макіэп. Зигугъу къэсшіымэ сшіоигъор Теуцожь районым щыщэу, къуаджэу Пэнэжьыкъуае икіэлэ піугьэу Хьабэхъу Юр.

Юрэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутат, гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зиІэ обществэу «СМУ-2» зыфиlорэм игенеральнэ ипащ.

ЛэжьэкІо унэгьо зэкІужьзэдэlужьым Юрэ щапlугь. ІофшІэныр шІу алъэгъоу, адыгэ шэн-зэхэтыкІэ хабзэхэр зэрахьэхэу, аіэ зэкіэдзагъэу зэдеlэжьхэзэ зэдэлажьэх. Янэ-ятэхэм дунаир ахъожьыгъэми, шІушІагьэу, дэхагьэу зэрахьагъэм непэ къызнэсыгъэм ягугъу ашІы, ялъэуж лъфыгъэхэм агъэдахэ.

Юрэ фэдэ цІыфым шІукІэ укъытемыгущыІэн плъэкІыщтэп. ЗэшІокІэу иІэм елъытыгъэу цІыфэу ыІапэ зыфищэигъэмрэ шІу зыфишІагьэмрэ къэлъытэгъуае.

Сэри ащ ишІушІагьэ къызынэсыгъэхэм сащыщ. Къуаджэу Гъобэкъуае сыщэпсэу, сыпенсионер. СтІашъу Вячеслав Аскэр ыкъор хабзэ фэхъугъэу амалэу иІэмкІэ къоджэдэсхэм зэрадэlэпыlэрэм фэдэу, сэри дахэу къыспэгьокІыгъ. ЛъэІоу сиІэр Хьабэхъу

Юрэ сфезыхылІэгъэ Вячеслав лъэшэу сыфэраз. Ащ фэдэу псынкізу силъзіу сфигъэцэкІэныр сыгу къихьэгъэхагъэп. Ау Юрэрэ Вячеславрэ афэдэхэу зэхэшlык зиlэ ціыфхэр уапэ къызикіыхэрэм, Іофыр псынкізу зэрэкІорэр къызгурагъэІуагъ.

Вячеслав къемыхыылъэlav сапажь къэкivагъ щыкіэгъэ гъучі бзыгъэ пчъагъэм къыкіэупчіагъ. Нэужым Іофым изэшІохын Хьабэхъу Юрэ фигъэзагъ, ащ фэлэжьэрэ ціыфхэм икіэкіыпіэкіэ гъучіыр къысфаригъэщэжьыгъ.

Джащ фэдэ цІыфхэу зыгу зэІухыгъэ зэпытэу, дахэкІэ зигугъу ашІыхэрэр тихэку къихъухьагъэхэу, зэрэщыпсэухэрэм лъэшэу сырэгушхо.

Янасып кіыхьэу, сэщ фэдэ нэжъ-Іужъхэм лъытэныгъэу афашіырэм шіукіэ къафигъэзэжьэу, ябын-унагъохэм адэтхъэжьхэу, ящытхъу нахь лъагъэкІуатэзэ бэрэ къытхэтынхэу афэсэю.

З.ТХЬАРКЪУАХЪУ.

Пенсионер, Гъобэкъуай.

Машіом унэе унэхэм **З**акъыщимыштэным

фэшІ

Мыщ фэдэ Іофтхьабзэм къыхиубытэу инспекторхэм унэе псэупІэхэм ащыпсэухэрэм шапхъэхэр къызэрэдалъытэхэрэр ауплъэкіу. Нахьыбэрэмкіэ уплъэкІунхэм къахырагъэубытэхэрэр юф зымышэрэ, ешъоным пыщэгъэ унагъохэу машюм зыкъыштэнымкІэ ыкІи цІыфхэр хэкІодэнхэмкІэ анахь щынэгъуапІэ итхэр ары. Ащ фэдэхэм адэгущыІэх, шапхъэхэр зыукъохэрэм административнэ пшъэдэкІыжь арагъэхьы. Ахэм хэукъоныгъэу ашІыгъэхэр зыдагъэзыжьыщтхэ пІалъэхэр шІом зыкъымыштэнымкІэ шапхъэхэр зэрагъэцакІэхэрэм лъыплъэрэ Къэралыгъо къулыкъум афегъэнафэх. Къалэу Мыекъуапэ хэгьэгу кІоці Іофхэмкіэ иотдел иучастковэ уполномоченнэхэр, чІыпІэ зыгьэІорышІэжьы-

Машіом зыкъымыштэнымкіэ шапхъэхэр зэрагъэцакІэхэрэм льыпльэрэ Кьэралыгьо кьулыкьум кьалэу Мыекъуапэрэ ащ къыпэlуль псэупlэхэмрэ адэт унэе псэупіэхэр машіом щыухъумэгьэнхэм тегьэпсыхьэгъэ Іофтхьабзэу «ПсэупІ-2013» зыфиюрэр зэрехьэ. Къэюгъэн фае ешъуагъэхэм ятутын ныкъост зэрамыгъэкюсэжьырэм, электроэнергиер зэрыкюрэ гъучіычхэр зэрэфыкъохэрэм нахьыбэрэмкіэ тхьамыкІагьохэр къызэрэзыдахьырэр.

нымкІэ къулыкъухэм ялІыкІохэр ягъусэхэу цІыфхэм адэгущыІэх, уплъэкІунхэр зэхащэх.

Джыри зэ республикэм щыпсэухэрэм зафэтэгьазэ, пІэм хэлъхэу тутын емышъонхэу ятэ-Іо. Ащ тхьамыкІэгьошхо къыздихьын ылъэкІыщт.

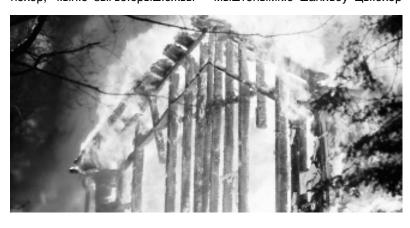
Джыдэдэм къызэрэучъыІырэм епхыгъэу, пхъэкІэ е нэмыкІ гъэстыныпхъэ пытэкІэ агъэплъырэ хьакухэм язытет ауплъэкіун ыкіи щыкіагъэхэр дагъэзыжьынхэ фае. МашІом зыкъымыштэнымкІэ шапхъэу щыІэхэр

шъумыукъох. шъуиуни. шъуипсауныгъи щынэгъуапІэ ишъумыгъэуцох.

МашІом зыкъыштагьэу гу лъышъутагьэмэ, ащ фэгьэхынгьэу псынкlэу телефонэу «01»-мкlэ мэшІогьэкІуасэхэм макъэ яжъугъэlу ыкlи тхьамыкlагъор къы зыщыхъугъэ чІыпІэр тэрэзэу яшъуlу. Мэшlогъэкlуасэхэр къэсыфэхэ цІыфхэм якъэгъэнэжьынкіэ ыкіи машіом игьэкіосэнкіэ шъуфэльэкіыщтыр шъушіэ.

МашІом зыкъымыштэным епхыгъэ ІофыгъохэмкІэ Урысыем ошіэ-дэмышіэ Іофхэмкіэ и Министерствэ Адыгэ РеспубликэмкІэ и Къутамэ ителефонэу 56-80-78-мкІэ е Къыблэ шъолъыр гупчэм (къ. Ростов-на-Дону) ителефонзу 8-863-240-66-10-мкІз зафэжъугъэзэн шъулъэкІыщт.

Р.М. ТЭХЪТАМЫШ. МашІом зыкъымыштэнымкіэ шапхъэхэр зэрагъэцакіэхэрэм лъыплъэрэ Къэралыгъо къулыкъум къалэу МыекъуапэкІэ икъутамэ иІофышІ.

яшІуагъэкІэ

Унэ-коммунальнэ хъызмэтыр гъэк южьыгъэнымкіэ Іэпыіэгъу хъурэ федеральнэ Фондым имылькукІэ 2008-рэ ильэсым къыщегьэжьагъэу республикэм ипсэупіэхэм а юфшіэнхэр ащызэш Іуахых.

Адыгэ Республикэм псэолъэшІынымкІэ, транспортымкІэ, унэ-коммунальнэ ыкІи гъогу хъызмэтхэмкІэ и Министерствэ игъэІорышІапІэ ипащэу Ныбэ Руслъанэ тызэрэщигъэгъозагъэмкіэ, псэупіэ-коммунальнэ хъызмэтыр гъэкІэжьыгъэнымкІэ ІэпыІэгъу хъурэ Фондым иунашъокІэ унэ зэтетхэм гъэцэкІэнестеплиши дехустер нысьж хэм пае мы илъэсым телъытэгъэ ахъщэу сомэ миллион 25-м ехъу Адыгеим къыфатІупщыгъ. Ащ нэмыкІзу, республикэ ыкІи чІыпІэ бюджетхэм, унэ зэтетхэм ябысымхэм къатефэрэ ахъщэри къыхалъхьагъ. ЗэкІэмкІи мылъкоу зэІукІагъэр сомэ миллион 46-рэ мин 880-рэ мэхъу. 2013-рэ илъэсым унэ зэтетхэм гъэцэкІэжьын дэгъухэр яшІылІэгъэннхэм телъытэгъэ программэм ишІуагъэкІэ унэ 14 республикэм щагъэкІэжьыщт. Зэкіэмкіи ахэр квадратнэ метрэ мин 36,137-рэ мэ-

2013-рэ илъэсым бэдзэогъум и 4-м унэ-коммунальнэ хъызмэтыр гъэкІэжьыгъэнымкІэ ІэпыІэгъу хъурэ федеральнэ Фондым икъэралыгьо корпорацие льэІу тхыльэу фэдгъэхьыгъэм ишІуагъэкІэ гъэцэкІэжьынхэм апэІухьащт мылъкур мы илъэсым ишышъхьэју мазэ къытфитlупщыгъ, — elo Руслъан. — Муниципальнэ гъэпсыкІэ зиІэ псэупІэхэм зэзэгъыныгъэхэр адытиІэхэу мы программэм къыхэтэгьэлажьэх, шъхьадж къытефэрэ мылъкур игъом ІэкІэтэгъахьэ. Мыгъэрэ

программэм къыхиубытагъэх къалэу Мыекъуапэрэ къэлэ гъэпсыкІэ зиІэ Яблоновскэ псэупіэмрэ адэт унэхэр. Джы ахэм гьэцэк дехне шфо нь аже не центры при нь аже не центры нь аже нь кІох, ыкІэм къезыфылІагьэхэри щыІэх. Мыекъуапэ зэкІэмкІи унэ зэтети 6-мэ гъэцэкІэжьынхэр ащэкІох. Ахэм яунашъхьэхэр зэблахъух, унэм итеплъэ агъэкІэжьы, унэ кІоцІым епхыгъэ инженернэ ІофшІэнхэр ащызэшІуахых. Ащ нэмыкІэу, урамэу Крестьянскэм тет унэу N 451-м къыхиубытэрэ подъездищымэ лифтхэр ащызэблахъух. Уни 6-м щыщэу непэ ехъулІэу унищым ягъэцэкІэжьын къаухыгъ. Ахэр урамэу Коммунаровым тет унэу N 151-р, урамэу Кужорскэм тет унэу N 128-р ыкІи урамэу Лениным ыцІэ зыхьырэм тет унэу

> 2008-рэ илъэсым къыщыублагъэу мы программэм ишІуагъэкІэ къат пчъагъэу зэтет унэ 700-м ехъу республикэм щагъэцэкІэжьыгъ.

N 4-р арых. Адрэ къэнагъэхэм зэпыупіэ фэмыхьоу Іофшіэнхэр ащальагьэкІуатэх. Къэлэ гъэпсыкІэ зиІэ Яблоновскэ псэупІэм дэт унэ зэтети 8-м гъэцэкІэжьынхэр ящыкІагъэхэу мы программэм къыхиубытагъэх. Ахэм яунашъхьэхэр зэблахъух ыкІи унэ кІоцІым учет зэрашІырэ системэу арытхэр агьэцэкІэжьых. ЗэкІэ ІофшІэнхэр шэкІогъу мазэр имыкІызэ къаухынхэ фае.

Ныбэ Руслъанэ къызэриІуагъэмкІэ, 2008-рэ илъэсым къыщыублагъэу мы программэм ишІуагьэкІэ къат пчъагьэу зэтет унэ 700-м ехъу республикэм щагъэцэкІэжьыгъ. КІэкІэу къэпІон хъумэ, ахэм афэдэ ІофшІэнхэр зищыкІэгъэ унэ зэтетхэм япроцент 51-р гъэцэкІэжьыгьэ хъугьэ. Унэ-коммунальнэ хъызмэтыр гъэкІэжьыгъэнымкІэ ІэпыІэгъу хъурэ федеральнэ Фондым къыдыхэлъытэгъэ программэм тапэкІи Адыгеир хэлэжьэщт. ЗэрагъэнэфагъэмкІэ, 2014-рэ илъэсым мы лъэныкъом пэlуагъэхьанэу фондым щыщ мылъкоу сомэ миллион 25-рэ къыфатІупщыщт, 2015-рэ илъэсым а пчъагъэр нахь мэкІэщт.

КъэІогъэн фае программэр цІыфхэмкІэ ІэпыІэгъушхоу зэрэщытыр ыкІи ар бэмэ зэрэзэхашІагьэр. Сыда пІомэ ильэс пчъагъэм къыкloцl унэ зэтетхэр игъэкІотыгъэу зэрамыгъэ-

2013-рэ илъэсым унэ зэтетхэм гъэцэкІэжьын дэгъухэр яшІылІэгъэннхэм телъытэгъэ программэм ишІуагъэкІэ унэ 14 республикэм щагъэкІэжьыщт. ЗэкІэмкІи ахэр квадратнэ метрэ мин 36,137-рэ мэхъух. цэкІэжьыгьэхэм къыхэкІэу, ахэр къызэхэтакъохэу рагъэжьэгъагъ, ятеплъи гур ыгъэк одыщтыгъ, ащ дакІоу къалэри къыгъэ аещтыгъ. Джы мы программэм ишІуагъэкІэ, аужырэ илъэсхэм къатыбэу зэтет унэхэр кІэракІэ къызэрэхъугъэхэр нэрылъэгъу къытфэхъу, ахэм гъэкІэжьын-гъэцэкІэжьын ІофшІэнэу арашІылІагъэхэм гур къыдащае, тикъали нахь кІэракІэ къэхъугъ. Мы программэр зыщыІэм къыщыублагъэу яунэхэр зэрагъэцэкІэжьыгъэхэм амыгьэразэхэу, щыкlагьэу, мыухыгъэ ІофшІэнэу къагъэнагъэхэр дэгъэзыжьыгъэнхэмкІэ -оІесТ дехапихт оедя мехфиІµ рышІапІэм къагъэхьэу къыхэкІы. Дэо тхыль пэпчь джэуап ратыжьы, псэолъэшІ фирмэхэм япащэхэр ахэм ащагьэгьуазэх, а гумэкІыгъор игъом зэрэдагъэзыжьыщтым Министерствэр ыуж ит. ПсэолъэшІ фирмэхэу яюфшіэн емыгугъухэу, шапхъэхэр зыукъохэу къахэфагъэхэр ыужкІэ зэнэкъокъухэм ахагъэлэжьэжьыщтхэп ыкІи мытэрэзэу агъэцэкІэгъэ ІофшІэнхэр кІарагъэшІыкІыжьыщтых.

КІАРЭ Фатим.

РЕСПУБЛИКЭ ЗЭНЭКЪОКЪУ

Анахь дэгъухэр къэнэфагъэх

Республикэ программэу «Развитие библиотечного дела в Республике Адыгея на 2010 - 2014 годы» зыфиюрэм къызэрэдильытэу, бэдзэогъум и 1-м, 2013-рэ илъэсым къыщегъэжьагъэу шэкюгъум и 4-м нэс республикэ зэнэкъокъоу «Къоджэ тхылъеджэп із анахь дэгъур» зыфиюрэр Адыгэ Республикэм имуниципальнэ тхылъеджап Іэхэм азыфагу, хабзэ зэрэхъугъэу, щыкіуагъ.

Зэнэкъокъур чэзыуитюу гощыгъагъэ. Апэрэр къалэхэм ыкІи республикэм ирайонхэм ятхылъеджапІэхэм бэдзэогъум къыщегъэжьагъэу чъэпыогъум нэс ащыкІуагъ. Іофтхьабзэм пстэумкІи тхылъеджэпІэ 60 хэлэжьагь. Республикэ зэнэкъокъум иятІонэрэ чэзыу хэлэжьэн гухэлъ зијэу макъэ къэзыгъэјугъэр къоджэ ыкіи поселкэ тхылъеджэпІи 8-р ары. Мыхэм зэпхыгъэхэу щыт гупчэ тхылъеджэпІэ системэхэр къагъэлъагъощтыгъ. 2013-рэ илъэсымкІэ Адыгеим къоджэ тхылъеджэпІэ анахь дэгъур къыхэгъэщыгъэнымкІэ, мы ІофтхьабзэмкІэ жюрим Іофышхо ышІагь: ащ хэтхэр тхылъеджапІэхэм ащы агъэх, яюфш ак і зыщагъэгьозагъ, уасэ бгъу пстэумкІэ аратыгь, материалхэу зэнэкъокъум и Положение фэlорышlэхэу, ежь тхылъеджэпІэ пащэхэм къатхыгъэхэм ахэплъагъэх.

Жюрим хэтыгъэх Адыгэ РеспубликэмкІэ хьафизэхэм ятхылъеджапІзу Мыекъуапэ дэтым идиректорэу Ирина Кор- Натхъо Асе фагъэшъошагъ, ниенкэр, ар жюрим итхьамэ тагъ, Лъэпкъ тхылъеджапІэм ишІэныгъэ-методическэ отдел ипащэу С. Волощук, жюрим щыщыгъэх АР-м культурэмкІэ и Министерствэ иотдел ипащэу Л. Баяновар, Лъэпкъ тхылъеджапІэм ипащэ игуадзэу Ф. Пэнэшъур, культурэм иІофышІэхэм япрофсоюз итхьаматэу Л. Пузанковар.

Республикэ зэнэкъокъур зызэфахьысыжьым, текІоныгъэр къыдэзыхыгъэхэр къэнэфа-

«2013-рэ илъэсымкІэ къоджэ тхылъеджэпіэ анахь дэгъур» зыфи**Іор**э республикэ зэнэкъокъумкіэ чіыпіэхэр мыщ фэдэу агощыгъэх:

Апэрэ чіыпіэр Тэхъутэмы-

къое Гупчэ тхылъеджапІэм и Яблоновскэ къэлэ тхылъеджэпІэ къутамэу N 4-м ипащэу нэу сомэ мин 30 ратыгъэх.

Ятіонэрэ чіыпіэр Красногвардейскэ Гупчэ тхылъеджапІэм и Улэпэ къоджэ тхылъеджэпІэ къутамэу N 13-м иІэшъхьэтетэу Гъубжьэкъо Фатимэт рапэсыгь, Дипломрэ сомэ мин 25-рэ ащ фагъэшъошагъ.

-ож — деіпыір — жюрим хэтхэм игъоу (балл пчъагъэр зэфэдэ хъугъэти) алъыти, Кощхьэблэ Гупчэ тхылъеджапіэм и Лэшэпсынэ къоджэ тхылъеджэпІэ къутамэу N 1-м ипащэу Къажъые Аминэт ыкІи Къунчыкъохьэблэ къоджэ тхылъеджапІзу N 5-м ипащзу Жакізмыкъо Мирэ аратыгъ. Зэфэдэу Щытхъу тхылъыр ыкІи сомэ мин 15 зырыз арапэ-

Жюрим сэнэхьат ІэпэІэсэны-

гъэмкІэ къыхигъэщыгъэх: Мыекъопэ районымкІэ — поселкэу Табачнэм дэт тхылъеджапіэр (библиотекарыр — О. Е. Кривоносовар). Дипломрэ ахъщэ шІухьафтынэу мини 2,5-рэ фагъэшъошагъ;

Джэджэ Гупчэ тхылъеджа-Іэмкіэ Гончаркэм лэт чіыпіэ тхылъеджапІэу N 10-м ипащэу Т. А. Никулинар, ащи Диплом ыкІи сомэ мини 2,5-рэ

Шэуджэн Гупчэ тхылъеджапіэмкіэ Тихоновскэ чіыпіэ тхылъеджапІэу N 7-м ипащэу Марина Кондратьевар, ащ Диплом ратыгъ.

Культурэм иІофышІэхэм япрофсоюз ыцІэкІэ шІухьафтын лъапІэ фагъэшъошагъ Мыекъопэ районымкІэ поселкэу Табачнэм дэт тхылъеджапІэм иІофыші у Ольга Кривоносовам.

Республикэ зэнэкъокъумкІэ хагъэунэфыкІырэ чІыпІэхэр къэзылэжьыгъэхэр шэкlогъум и 27-м, 2013-рэ илъэсым мэфэкІ шІыкІэм тетэу агъэшІощтых.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

ТХЫЛЪЫКІЭХЭР

Тхыльым авторым шъхьэу фишІыгъэм гу лъыуегъатэ ІофшІагъэм къыдэхьагъэхэр шІулъэгъуныгъэм зэрехьылІагьэхэм. Арэуи къычІэкІы. Тхыгъэхэр, зэкІ пІоми хъунэу, шІулъэгъуныгьэм фэгъэхьыгъэх. Зым шІулъэгъуныгьэ джэуапынчъэм насыпынчъэ ышІыгьэхэм якъэбар къеІуатэ, адрэ тхыгьэм шІульэгьуныгьэм насыпышю ышыгьэхэр уапашъхьэ къырегъэуцох.

Тхыльыр къызэlуехы повестэу «Гум хапкІэрэр хэчыжьыгъуай» зыфиlорэмкlэ. Мыщ шІульэгьуныгьэу кІуачІэ къыозытэу, насыпышю узышырэмрэ шІульэгьуныгьэ дыджымрэ зэголъхэу къыщытыгъэх. Заринэ унэгьо фэшІыгьэ къыщыхъугьэ пшъэшъэ дах, еубзэхэзэ агъэутэшъогъэ пшъэшъэ пагэу щыт. Ары анахьэу, Анцокъорэ ежьыррэ шІу зэрэлъэгъухэми, зэшІокІодынхэу зыкІэхъугьэр.

Мы повестым авторым къыщыхегъэщы непэ бзылъфыгъэхэм зызэрафапэу, зызэрашізу, зэрэпсэухэу телевизорым къыгъэлъагъохэрэм щысэ атезыхырэ адыгэ пшъашъэхэр щыІэ зэрэхъугъэхэр. АщкІэ Заринэ янэшыпхъум ипшъашъэу Мыекъуапэ щыпсэурэ Мирэ щысэ тырехы, ащ зызэришіэу, иіокіэ-шіыкіэу авторым повестым къыщитхыхэрэм уяджэ зыхъукІэ, «Тыадыгэжьба!?» уегъаlо.

Ежь Заринэ илажьэкІэ шІу ылъэгъущтыгъэ кlалэм къыщигъэзыягьэми, ар фигьэгьун ыльэкІыгъэп. Хьагъу-шъугъугъэр къытекІуагъ, Анцокъо нэужым шІу ылъэгъугъэ пшъашъэм гу щыригьэфагьэп. ШхъухьэшІагьэхэр фызэкъуидзэхэзэ, яшlулъэгъуныгъэ кlэух дэим къыфищагъ.

Джары шъхьэу фишіыгъэр Пэнэшъу Сэфэр итхылъыкІэу джырэблагъэ Адыгэ тхылъ тедзапіэм къыдигъэкіыгъэм. Мы аужырэ илъэсхэм Сэфэр ытхыгъэ повесть кіэкіхэмрэ рассказхэмрэ ащ къыдэхьагъэх.

Тхылъыр ипчъагъэкІэ 500 хъоу мы мафэхэм тхылъ щапіэхэм къатехьагъ, арышъ, Пэнэшъу Сэфэр итворчествэ зикlасэхэм ар зэрагъэгъотын алъэкіыщт. Ащ фэдэхэр зэрэщыіэхэр гъэнэфагъэ, сыда піомэ тхакіом ирассказхэу, ироманхэм япычыг ьохэу гъэзетым къыхиутыхэрэм цІыфхэр къакІэупчІэх, къяжэх. ГурыІогъошіоу, щыіэныгъэм пэблагъэу матхэу бэмэ ар алъытэ.

«МыкІыжьын гу уlагъ»

Авторым июфшагъэ шъхьэу фишІыгъэр зыцІэ рассказэу «Мыкlыжын гу уlагь» зыфиlорэр зыфэгъэхьыгъэр шІу дэдэ зэрэлъэгъущтыгъэ ныбжьыкІитІоу псэогъу зэфэхъугъэхэм тхьамыкІэгьо ІофкІэ гу зэрэзэщамыфагъэр, зэрэзэшІокІодыгъэхэр ары. Ахэм загъэпсэфынэу хым зэкІохэм, хыорэу къэуагъэм бзыльфыгьэр ытхьэлагь. Ар зыщигьэгьупшэн зэримыльэкІырэр, ыгу щышіэрэр, егъашіи мыкіыжын гу уІагьэу лІым къызэрэфэнагьэр авторым къыlуатэ зыхъукlэ, гур егъэузы.

Тхылъым къыдэхьэгъэ Іоф-

шІагьэхэм, зэкІ пІоми хъунэу, уахътэу къаубытырэр непэрэ мафэхэр арых. Хэгъэгушхор зызэбгырэзым, цІыфхэм уасэ зыфашІыщтыгьэхэр зэблэхъугьэх, мылъкур сыдрэ Іофи ыкІыІу къэхъугъ, цІыф зэфыщытыкІэхэм ар къызэрахэщырэр Сэфэр иІофшІагьэхэм ащыпхырыщыгь. Анахьэу авторым кІигьэтхъырэр обществэр тюу гощыгьэ зэрэхъугъэр, зигъот инхэмрэ тхьамыкІэхэмрэ ядунэететыкІ. Зэфэмыдэныгьэм хьагьу-шъугьугьэр, зэрэшхыжьыр бэмэ агу къыщигъэущыгъ. Анахь зэныбджэгъу благъэщтыгъэхэр зэшІуи-

гъэкІодыгъэх. Мылъкум щэхъурэ къэрар зимыІэхэм ядунэететыкІэ къизыІотыкІырэ чІыпІэхэр тхылъым дэтых.

А гурышэхэр ащыпхырыщыгьэх повестхэу «Зэкlэми шъукъэтэдж, судыр къэкlo!», «Уахътэм иджэмакъ» зыфиlохэрэм. Апэрэ повестым игерой шъхьа Іэхэу Аслъанрэ Къэплъанрэ язэныбджэгъуныгъэ яцІыкІугъом къыщежьэ. Ахэр зэлэгъух, а зы партым зэдыдэсхэу гурыт еджапІэр къызэдаухыгь, къоджэдэсхэм къазэрэщыхъущтыгьэр ахэм яныбджэгъуныгъэ егъэшІэрэу ары. Ау нэбгыритіур щыіэныгьэ гьогоу зытехьагъэхэм зэшІуигъэкІодыгъэх.

Аслъан нахь сэнаущыгъэ хэлъэу къычІэкІыгь. ЩыІэныгьэр нэмыкІ къызэхъум, жьыбгъэр къыздикІырэ лъэныкъом шІэхэу гу лъитагъ. Щэфын-щэжьынымкІэ ригъажьи, зигъот анахь инэу,

къуаджэм имызакъоу, районым исхэм ащыщ хъугъэ. Ау Къэплъан Іоф зыщишІэщтыгъэ колхозыр зызэбгырагьэзым, ІофшІэн имыІэу къуаджэм къыдэнагъ.

Аслъан иныбджэгъу гум ринагъэп, ежь фэлъэкІыщтыр арыти, Іофшіэгъукіэ ыштагъ. Ау Къэплъан иныбджэгъу дэгъоу къыфишІагъэр къыгурыІоным ычІыпІэкІэ игъот зэрэиныр ыгу темыфэу хьагъу-шъугъугъэр ыгу къыщыущыгъ. Фигъэгъун ылъэкІыщтыгьэп яцІыкІугьом къыщегьэжьагьэу зэныбджэгьухэзэ къызэрэтэджыгьэхэзэ, Аслъан зыфэныкъо щымы! ээрэпсэурэр.

Къэплъан куп ахэхьагъэми, хъяр горэм пае Аслъан иунэ цІыфхэр щызэхэсыхэми ыгу имыльыр ыlупэу иныбджэгьу фэхьалэл фэдэу къашІуигъэшІыщтыгьэми, шхъухьэшІагьэхэр фызэкъуидзэщтыгьэх. Судми Іофыр нэсыгъагъ, ау хыеу къыхэкІыжынъ.

«Уахътэм иджэмакъ» зыфиюрэ повестыр ижъыкІэ адыгэхэм ящыІэкІагъэм гу лънозыгъатэхэрэмкІэ къырегъажьэ. Непэрэ щы ак Іэр зыфэдэ хъугъэмк Іэ, ащ къыздихьыгъэ зэмызэгъыныгъэхэмкІэ еухыжьы. Мыщи зигьот инхэмрэ ар зынэ къыкlаохэрэмрэ щызэутэкІых. Ащ уеджэныр мызэщыгьоу къешІы шІулъэгъуныгъэу сюжетым щыпхырыщыгъэм.

Тхылъым къыдэхьагъэхэм узыІэпащэу, еджэгъошІухэу, щыІэныгъэм пэблэгъэ дэдэ сурэтхэр нэгум къыкlагъэуцоу гъэпсыгъэх. Арышъ, Пэнэшъу Сэфэр итхылъыкІэ еджэхэрэм агу рихьын къысшюшы.

СИХЪУ Гощнагъу.

Зы кІэлэцІыкІу ищыІэныгъэ тхыд

ЦІыфым, анахь ціыкіу дэдэми, зышіобгъэ офэу игъэш і этьогу нэрыплъэ чанкі эзыфэбгъазэмэ, гу зылъыозыгъэтэн ыкlи къэпіотэн плъэкіыщтыр макіэп: уахътэр, щыіэныгъэм хэхъухьэрэ-хэшіыхьэхэрэр, цІыфэу къэзыуцухьэхэрэм ягъэпсыкІэшіыкіэхэр ыкій ежь сабыйм хахьэу, зыіуищэў ыштэрэр – шэны ыкІи акъыл фэхъурэр ахэм зэряпхыпагъэр ары.

Мы лъэныкъо пстэур щызэфищагь, сэ сишІошІыкІэ, Хъурмэ Хъvсен «**Тиvрам тыгъэр** къыщыкъокіы» зыфиіорэ романэу ытхыгьэм, апэрэ томыр 2011-рэ илъэсым къыдэкІыгъагъ, джы ятІонэрэ тхылъыр бэмышІэу къыхаутыгъ.

ТхакІом тхылъ кІышъор ежь исурэткіэ джыри ыгьэкіэрэкіагь: ліэкъо чъыгым ылъапсэ лъэпкъ тамыгъэр чІэт, ащ (дунэешхор) тыгъэнэбзыйхэр къешІэкІыгьэх. Псэ зыпыт пстэумкІи гъашІэм итхъагъо зэрэшlагъор шыкlэ цІыкІоу, бзыу тамэу, лъэ псынкІэм зихэхъогъу, зызыштэрэ пстэур зэрэгушхор къыплъегъэІэсы. Авторым апэрэ нэкІубгъо зэдэхыпІэм къызэрэщиІорэмкіэ, янэ-ятэхэу, ышхэу, ышыпхъухэу, зыщапІугъэ Хьатыгъужъыкъуае инахьыжъхэу

исабыигьом шlукlэ къетагьэхэу, афегъэшъуашэ.

ХэткІи сабыигъор анахьэу гум къенэжьы, сыда пІомэ шІуи, Іаий, дэгъуи, дэий, шІыкІи, ІуакІи зыщыхапшыхьэрэр, ашІоІофэу зыщапіоу, зыщалэжьырэр мы уахътэр ары. «ИцІыкІугъом умыгьасэрэр ины зыхъукІэ пфэгьэсэжьыщтэп» пкІэнчъэу аlорэп. ПІуныгъэ Іофыгъо мыпсынкІэр джары жъи, кІи, къуаджи, лІыкІи alэ щызэкlэдзагъэу, зышlуагъэ офэу зык ызэш уахыщтыгъэр. Сабый пэпчъ унагьом имызакъоу, къуаджэм зэриер къагурыloy, зэфэгумэкІыжьхэу зэдеІэщтыгьэх, кІэлэцІыкІухэр цІыфышІу хъущтыгъэх, щысэ дэгъукІэ anlyщтыгъэх.

Хъурмэм иромани а зэкІэ хилъхьагъ, егугъугъ. Сабыигъор

анахь пщымыгьупшэжь зышІырэр, джы щымы!эжьхэм итхыгъэ сэ сишюшікіэ, гушхогъэ мыухыжькІэ ренэу къызэрэдзыхьагьэр, гугьэ ІэшІухэм сыдигьуи зэрахэтыр, зэрэцыхьэшІылэр арын фае. Сабыим зэкІэ ышІэмэ шІоигъу, шІогъэшІэгьон, джары зэхихи, ылъэгьуи пытэу ыгу зыкІыриубытэрэр. Арышъ, шІуагъэ къэзытыщт пІуныгъэ гъогу кІэлэцІыкІур тетыным мэхьанэшхо иІ. ПыІухьанчъэу, мыщкІэ адыгэ піукіэ-гъэсакіэр зэрэщытыгьэм ищысэу къысщэхъу мы рома-

> Художественнэ шапхъэм илъ романыр Хъурмэ Хъусен игукъэкІыжьхэм къагъэпсыгъ. Герой шъхьа времения и пъэс къинхэм къахэхъухьэгъэ шъэожъыеу Салбый ары. Ары, щыlакlэр мы уахътэм псынкlагъэп, цlыфхэр зэоуж кІэзыжьхэу, ау ТекІоны-

гьэр къызэрэдахыгьэм ыгьэлъэшхэу, аlэ зэкlэдзагьэу, зэкъотхэу хэгьэгур зыщызэтырагьэпсыхьажьыщтыгь. Ежь сабыйми иІ ны-тыхэри, Іахьыл гупсэхэри, шы-шыпхъухэри, гъунэгъу нахьыжъ Іушхэри. Ахэм зэкІэмэ яфабэ къынэсы, къыхэхьэ, т!эк!утіэкіузэ игульытэ къагьэущы. ІэбэкІэ-шІыкІэу ылъэгъухэрэри, ІокІэ-шІыкІэхэри Салбый цІыкІум зыдимышІэжьэу зыхещэх. Аузэ зештэ, щы акіэм хэуцо. Ащ бэ гу лъимытапэу къешІэкІыгьэр: икъуаджэ ищыІэкІэ-псэукІи, икъоджэдэсхэм ягъэпсыкІэ-шІыкІи, яунэгъо кіоці хабзи, уахътэм къыгъэуцурэ Іофыгъуаби. А пстэуми сабыигур зэрилъэкІэу анэсы, зыкъегъоты.

ТхылъитІу хъурэ романэу «Тиурам тыгъэр къыщыкъокІы» зыфиюрэм ыціи кіэлэціыкіу къэlокlэ-гупшысэу къысщэхъу. ТицІыкІугъом тиунэ фэдэ, тиурам, тигупсэхэм, тикъуаджэ, тиеджапІэ апэтшІын, къянэкъокъун щымы!эу къытщэхъу, п!алъэ къэсышъ, акъыл уцугъэкІэ дунаим тыхаплъэу тэублэ.

Романыр зы адыгэ шъэожъые хъупхъэ ціыкіу икъэхъукіэ, ипіукІэ, илъэгъожъые зэІукІызэ гьогушхо зэрэхъугъэр къыІуатэу гъэпсыгъэ; тэлъэгъу Салбый цІыкІум икъуаджэ итеплъи, ипсыхьо ичъакіи, чылэм дэс ціыфхэм яхьалэл лэжьэкіэ-псэукіи, язэкІэдэІукІыжь макъи, ябын пlукlи. Ащ мы тхыгъэ иныр гоlv къешІы, икІыгъэ я ХХ-рэ лІэшІэгъум иятІонэрэ ныкъом исурэт, ищыІэкІэ макъэ икъу фэдизэу зэрэщыгъэунэфыгъэм уегьэразэ. Хъугьэ-шІэгьэ шъыпкъэхэр, а уахътэм хэтыгъэ цІыфхэм яобразхэр нэфагъэ хэлъэу къыщыгъэлъэгъуагъэх.

ТхылъитІу хъурэ романыр дедельный затеутыгь, апэрэр – шъхьэ 25-рэу, ятІонэрэр шъхьэ 43-кІэ къиІотыкІыгъ. Ахэм нэкІэ уарычъэ къодыеми, «Ситэмашъхь», «СигушІуапІэх», «Синанэ сыфэзэщы», «Пцэжъыяш»; кіэлэціыкіум нахь зыкъызиІэтыкІэ, игульыти хэхьо, аузэ идунэееплъыкІэ егъоты; ятІонэрэ тхыльыр къырегьажьэ «ЛІэкъо тамыгъ», «Мыекъуапэ къэлэ лъэчlабгъу» зыфиloхэрэмкlэ, «Тызэмыжэгъэ гушІуагъу, «Мыхьамодэ ишъхьал», ахэм анэмыкіхэри. Кіэлэціыкіу пстэури къешІэкІыгьэм кІырыплъызэ, ащиз хахъоу, зэрапіоу, зэралэжьырэм, цІыфы зэрэхъурэм итхыдэ къыщыІотагъ Хъурмэ Хъусен итхылъыкІэу «Тиурам тыгъэр къыщыкъокІы» зыфиІорэм.

Адыгэ тхылъеджэхэм загъэчанэу тхылъитІу хъурэ романыкіэм зыфагьэнэіуасэмэ, къаіон агъотынэу къысщэхъу.

Джыри зы романыкіэкіэ лъэбэкъушіу зышіыгъэ тхакіоу Хъурмэ Хъусен тхылъыкІэмкІэ тыфэгушІо.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Лъэпкъ джэмакъэр **зэхыуагъэхы**

Адыгэ кіэлэегъэджэ колледжэу Андырхъое Хъусен ыціэ зыхьырэм лъэпкъ шіэжьым ехьыліэгъэ Іофыгъохэр дэгъоу щызэхащэх. Нэгъэплъэ Аскэрбый адыгэмэ афэгъэхьыгъэ фильмэу тырихыгъэхэм еджапіэм щатегущы агъэх.

КІэлэегъэджэ колледжым идиректорэу, тарихъ шІэныгъэхэмкІэ докторэу Ацумыжъ Казбек фильмэхэм лъэпкъ гупшысэу ахэлъыр тинепэрэ щы акіэ къырипхыжьызэ, Нэгъэплъэ Аскэрбый иІофшІагъэ осэ ин фишlыгь. Режиссерэу А. Нэгьапльэм зэфэхьысыжьхэр ышІыхэзэ, тырихыгъэ фильмхэм къатегущыІагь. Я 4-рэ фильмэу тилъэпкъэгъухэм Хэкужъым къагъэзэжьыным фэгъэхьыгъэм зэхахьэм шеплъыгъэх. Лъэпкъхэм якультурэ ифестивалэу еджапІэм щык юрэм фильмым илъэтегъэуцо рапхыгъ.

Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ театрэу Цэй Ибрахьимэ ыцІэ зыхьырэм иартистхэр фильмым хэлажьэх. Уайкъокъо Асыетрэ Джымэ Заремэрэ къашырэ ролым рэхьатэу уеплъын плъэкІырэп. Плъэгъурэмрэ зэхэпхырэмрэ гур афырзы, нэкур къагъэушынэ.

...Зэшыпхъухэр зэо-банэм хэщагъэх. Зэгъусэхэу Хэкужъым къызэдагъэзэжьынэу амал агъотырэп. ГурышэкІэ къашІэ гьогу зэфэшъхьаф зытехьэхэкІэ зэшІокІодынхэм ищынагьо къашъхьэ-

рыхьан зэрилъэкІыщтыр. Тиартисткэхэм псэ пытэу рольхэр къызэрашІырэм фильмыр къегъэбаи. Колледжым щыкІорэ зэхахьэм еджакіоу, кіэлэегъаджэу хэлажьэрэмэ анэгу тыкlаплъэу зэп къызэрэхэкІыгъэр. Рэхьатхэп, нэпсыр къызэхэу ахэтыр макІэп. Лъэпкъ джэмакъэр зэхахы, зытыугъоижьыным фэгупшысэх.

Фильмым адыгэхэр, урысхэр, нэмыкіхэри еплъыгъэх. Ціыф пэпчъ ыгу лъыІэсын ылъэкІэу режиссерым ар ыгъэпсыгъ. Адыгэхэр нэмык лъэпкъхэм ахэткlyхьанхэу тызэрэфэмыер, лъэпкъым зиугъоижьыным фэшІ къэралыгъо екіоліакіэ Іофым зэрищык агъэр Іофш агъэм шъхьэихыгъэу къelvатэ.

Нэгъэплъэ Аскэрбый ифильмхэм яльэтегьэуцохэр Москва. Налщык, Краснодар, Щэрджэскъалэ, Мыекъуапэ, Тыркуем, нэмыкІхэм ащыкІуагъэх. Колледжым щызэхащэгьэ лъэтегьэуцом А. Нэгъаплъэм зэфэхьысыжьхэр къыщишІыгъэх. Дискхэм атетхэгъэ фильмхэр колледжым шІухьафтын фишІыгъэх.

Ацумыжъ Казбек колледжым ыцІэкІэ А. Нэгьапльэм «тхьауегъэпсэу» риlуагъ. Фильмхэм ягъэхьазырын зиlахьышlу хэзышІыхьэгъэ Ацумыжъ Рэмэзан лъэтегъэуцом хэлэжьагъ, ныбжьыкіэхэм гущыіэгъу афэхъугъ. Зэхахьэм нэпэеплъ сурэтхэр щытырахыгъэх.

Сурэтхэр льэтегьэуцом къыщытырахыгъэх.

Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79, редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44, редактор гуадзэрпшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр: 52-16-77. E-mail: adygvoice@mail.ru

Зэхэзыщагъэр

ыкІи къыдэзыгъэкІырэр: Адыгэ

Республикэм лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм

адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар

> жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет

стьянскэр, 236

Редакциер зыдэщыІэр: 385000, къ. Мыекъуапэ,

Зыщаушыхьатыгъэр: Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкÎэ ыкІи зэлъы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ -и гъз ГорышІапІ, зэраушыхьатыгъэ номерыр

Зыщыхаутырэр

ПИ №ТУ23-00916

OAO-y «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

> Пчъагъэр 4000 Индексхэр 52161 52162 Зак. 3757

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00 ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00

> Редактор шъхьаІэр

Дэрбэ Тимур

Редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр

МэщлІэкъо Саид

ПшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр

ЖакІэмыкъо Аминэт

САМБЭР

Къалмыкъым дэгъоу щыбэнагъэх

Къалмыкъым самбэмкіэ изэіухыгъэ турнир Элиста щыкіуагъ. Волгоград, Астрахань хэкухэм, Краснодар, Ставрополь крайхэм, Адыгеим, Къалмыкъым яспортсменхэр шlухьафтынхэм якъыдэхын фэбэнагъэх.

Адыгэ Республикэм зыщызыгъэсэрэ кІэлэ 17 зэІукІэгъумэ ахэлэжьагьэх. Яонтэгъугьэхэм яльытыгьэу апэрэ чыпіэхэр къыдэзыхыгьэхэр: Зэфэс Долэт, кг 57-рэ, Къыбыщэ Залим, кг 62-рэ, Щамсудин Ганзиев, кг 68-рэ, Кирсан Чупов, кг 74-рэ, Анджа Музыка, кг 90-рэ, Пэнэшъу Андзаур, кг 100, Хьасанэкъо Заур, кг 100-м къехъу.

Артур Ганзиевым, кг 68-рэ, Мудрэнэ Казбек, кг 82-рэ, КІыкІ Заур, кг 90-рэ, ятІонэрэ чІыпІэхэр къыдахыгъэх. Ящэнэрэ чІыпІэхэр бэнэкІуи 4-мэ къафагъэшъошагъэх.

ХагъэунэфыкІырэ чІыпІэхэр къыдэзыхыгъэхэр тренерхэу Хьэпэе Арамбый, Мэрэтыкъо Сахьидэ, Хьэпэе Хьамидэ, Хъот Юныс агъасэх. Урысыемрэ Адыгеимрэ язаслуженнэ тренерэу Хъот Юныс тибэнакІохэм ягъусэу Къалмыкъым щыІагь. Ащ къызэрэтиІуагъэмкІэ, турнирым изэхэщак охэр тиреспубликэ испортсменхэм къашытхъугъэх. Якъулайныгъэ алырэгъум дэгъоу щагъэфедагъ, лъэпкъ шэн-хабзэхэр зэрэзэрахьэхэрэмкіэ шіукіэ къахэщыгъэх.

Сурэтым итхэр: Къалмыкъым щыкіогъэ зэіукіэгъухэм ахэлэжьагъэхэр.

тикъэгъэлъэгъонхэр

Краснодар щэкіо

Шъолъырхэм язэнэкъокъоу «Биеннале-2013»-рэ зыфиюрэр Краснодар къыщызэІуахыгъ. Краснодар краимрэ Адыгеимрэ культурэмкіэ яминистерствэхэм Іофтхьабзэр зэхащагъ.

Краснодар краим культурэмкІэ иминистрэ игуадзэу В. Ярошко, Адыгэ Республикэм культурэмкіэ и Министерствэ иотдел ипащэу Б. Шэуджэныр, Адыгэ Республикэм илІыкІоу Краснодар краим игубернатор дэжь щыІэ Т. Трахъор, Адыгеим исурэтышІхэм я Союз итхьаматэу Р. Хъуажъыр, сурэтышІ цІэрыІоу А. Бырсырыр, нэмыкІхэри зэхахьэм къыщыгущыІагъэх.

Я 11-рэ зэнэкъокъум графикэм, живописым, нэмыкіхэм афэгъэхьыгъэ Іофшіэгъэ 400-м ехъу къыщагъэлъагъо.

— Тыгъэгъазэм кІэуххэр зэфахьысыжьыщтых, текІоныгъэр къыдэзыхыгъэхэм шІухьафтынхэр афашІыщтых, — къытиІуагъ Адыгеим культурэмкІэ **І** изаслуженнэ ІофышІэу, тиреспубликэ ыцІэкІэ зэхэщэн Іофыгьомэ пэщэныгьэ адызезыхьэрэ Шэуджэн Бэлэ.

САТЫР ЗАУЛЭКІЭ

Тхьэгъэлыдж Мурат иконцерт

Къэбэртэе-Бэлъкъарым иорэдыІоу Тхьэгъэлыдж Мурат иконцерт ятфэнэрэу Мыекъуапэ щыкІуагъ.

Баскетбол ешІэщтых

Мыекъопэ «Динамо-МГТУ»-р Урысыем изэнэкъокъу хэлажьэ. ШэкІогъум и 16 — 17-м Тамбов икомандэ тогьогогьо тикьалэ щыјукјэщт.

Нэкіубгьор зыгъэхьазырыгьэр ЕМТІЫЛЬ Нурбый.